

Budsjett-innst. S. nr. 7.

(1998-99)

Innstilling fra forsvarskomiteen om bevilgninger på statsbudsjettet for 1999 vedkommende Forsvarsdepartementet m.v.

St.prp. nr. 1 (1998-99) og St.prp. nr. 1. Tillegg nr. 1 (1998-99).

Til Stortinget.

Komiteen fremmer i denne innstillingen forslag om bevilgninger på statsbudsjettet for 1999 under de kapitler som er fordelt til komiteen på ramme-område 8.

I. OVERSIKT OVER BUDSJETTKAPITLENE I RAMMEOMRÅDE 8

Kap.	Post	Formål	St.prp. nr. 1 med Tillegg nr. 1
Utgifter i kroner			
<i>Stortinget og underliggende institusjoner</i>			
42		Forsvarets ombudsmannsnemnd	2 680 000
	1	Driftsutgifter	2 680 000
<i>Justisdepartementet</i>			
481		Direktoratet for sivilt beredskap (jf. kap. 3481)	272 034 000
	1	Driftsutgifter	247 341 000
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	24 393 000
	70	Overføring til private	300 000
<i>Nærings- og handelsdepartementet</i>			
993		Skipsfartsberedskap	3 400 000
	1	Driftsutgifter	600 000
	70	Tilskudd til Skipsfartens beredskapssekretariat	2 800 000
<i>Forsvarsdepartementet</i>			
1700		Forsvarsdepartementet	130 688 000
	1	Driftsutgifter	123 688 000
	73	Forskning og utvikling	7 000 000
1710		Fellesinstitusjoner og statsforetak under Forsvarsdepartementet (jf. kap. 4710)	595 664 000
	1	Driftsutgifter	322 584 000
	51	Tilskudd til Forsvarets forskningsinstitutt	168 523 000
	52	Tilskudd til Forsvarets bygningstjeneste	50 057 000

Kap.	Post	Formål	St.prp. nr. 1 med Tillegg nr. 1
	70	Renter låneordning	4 500 000
	76	Tilskudd til personalforpliktelser	37 000 000
	77	Tilskudd til omstilling og overdratte forpliktelser	13 000 000
1719		Fellesutgifter under Forsvarsdepartementet (jf. kap. 4719)	166 843 000
	1	Driftsutgifter	18 757 000
	43	Til disposisjon for Forsvarsdepartementet	20 000 000
	71	Overføringer til andre	46 086 000
	75	Norges tilskudd til NATOs driftsbudsjett	82 000 000
1720		Felles ledelse og kommandoapparat (jf. kap. 4720)	1 145 291 000
	1	Driftsutgifter	1 145 291 000
1725		Fellesinstitusjoner og -utgifter under Forsvarets overkommando (jf. kap. 4725)	1 132 645 000
	1	Driftsutgifter	1 009 645 000
	50	Overføring til Statens Pensjonskasse	108 000 000
	72	Avgangsstimulerende tiltak	15 000 000
1731		Hæren (jf. kap. 4731)	4 555 467 000
	1	Driftsutgifter	4 553 467 000
	72	Avgangsstimulerende tiltak	2 000 000
1732		Sjøforsvaret (jf. kap. 4732)	2 733 390 000
	1	Driftsutgifter	2 733 390 000
1733		Luftforsvaret (jf. kap. 4733)	3 545 195 000
	1	Driftsutgifter	3 545 195 000
1734		Heimevernet (jf. kap. 4734)	709 742 000
	1	Driftsutgifter	709 742 000
1735		Forsvarets etterretningstjeneste	549 749 000
	21	Spesielle driftsutgifter	549 749 000
1760		Nyanskaffelser av materiell og nybygg og nyanlegg (jf. kap. 4760)	7 526 798 000
	1	Driftsutgifter	326 904 000
	44	Fellesfinansierte bygge- og anleggsarbeider, nasjonalfinansiert andel	108 833 000
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	5 625 073 000
	47	Nybygg og nyanlegg	926 910 000
	48	Fellesfinansierte bygge- og anleggsarbeider, fellesfinansiert andel	355 995 000
	75	Fellesfinansierte bygge- og anleggsarbeider, Norges tilskudd til NATOs investeringsprogram for sikkerhet	183 083 000
1790		Kystvakten (jf. kap. 4790)	520 137 000
	1	Driftsutgifter	520 137 000
1791		Redningshelikoptertjenesten (jf. kap. 4791)	189 303 000
	1	Driftsutgifter	189 303 000
1792		Norske styrker i utlandet (jf. kap. 4792)	281 000 000
	1	Driftsutgifter	281 000 000
1795		Kulturelle og allmenntilgode formål (jf. kap. 4795)	206 332 000
	1	Driftsutgifter	146 707 000
	47	Nybygg og nyanlegg	35 335 000
	60	Tilskudd til kommuner	23 150 000
	72	Overføringer til andre	1 140 000
<i>Statens forretningsdrift</i>			
2463		Forsvarets bygningstjeneste	
	24	Driftsresultat:	
		1 Driftsinntekter	-211 082 000
		2 Driftsutgifter	211 082 000
Sum utgifter rammeområde 8			24 266 358 000

Kap.	Post	Formål	St.prp. nr. 1 med Tillegg nr. 1
Inntekter i kroner			
<i>Inntekter under departementene</i>			
3481		Direktoratet for sivilt beredskap (jf. kap. 481)	5 043 000
	3	Diverse inntekter	5 043 000
4710		Fellesinstitusjoner og statsforetak under Forsvarsdepartementet (jf. kap. 1710)	40 438 000
	1	Driftsinntekter	24 500 000
	11	Salgsinntekter	12 915 000
	70	Renter låneordning	3 023 000
4720		Felles ledelse og kommandoapparat (jf. kap. 1720)	21 777 000
	1	Driftsinntekter	7 500 000
	11	Salgsinntekter	14 277 000
4725		Fellesinstitusjoner og inntekter under Forsvarets overkommando (jf. kap. 1725)	63 551 000
	1	Driftsinntekter	1 820 000
	11	Salgsinntekter	29 985 000
	15	Refusjon arbeidsmarkedstiltak	31 746 000
4731		Hæren (jf. kap. 1731)	67 823 000
	1	Driftsinntekter	9 445 000
	11	Salgsinntekter	41 896 000
	15	Refusjon arbeidsmarkedstiltak	13 370 000
	17	Refusjon lærlinger	2 306 000
	60	Refusjon fra fylkene	806 000
4732		Sjøforsvaret (jf. kap. 1732)	46 606 000
	1	Driftsinntekter	14 100 000
	11	Salgsinntekter	32 506 000
4733		Luftforsvaret (jf. kap. 1733)	92 946 000
	1	Driftsinntekter	23 276 000
	11	Salgsinntekter	69 670 000
4734		Heimevernet (jf. kap. 1734)	2 340 000
	1	Driftsinntekter	1 100 000
	11	Salgsinntekter	1 240 000
4760		Nyanskaffelse av materiell, nybygg og nyanlegg (jf. kap. 1760)	446 447 000
	47	Salg av eiendom	48 374 000
	48	Fellesfinansierte bygge- og anleggsinntekter	352 723 000
	49	Salg av boliger	45 350 000
4790		Kystvakten (jf. kap. 1790)	420 000
	1	Driftsinntekter	347 000
	11	Salgsinntekter	73 000
4791		Redningshelikoptertjenesten (jf. kap. 1791)	23 626 000
	11	Salgsinntekter	23 626 000
4792		Norske styrker i utlandet (jf. kap. 1792)	3 670 000
	1	Driftsinntekter	170 000
	11	Salgsinntekter	3 500 000
4795		Kulturelle og allmenntilgode formål (jf. kap. 1795)	5 484 000
	1	Driftsinntekter	5 000 000
	11	Salgsinntekter	484 000
4799		Militære bøter	1 109 000
	80	Bøter	1 109 000
Sum inntekter rammeområde 8			821 280 000
Netto rammeområde 8			23 445 078 000

Budsjettets hovedprofil og struktur

Over Forsvarsdepartementets budsjett foreslås det i proposisjonen bevilget 23,99 mrd. kroner. Dette er en nominell økning på 0,3 pst.

Proposisjonen fastslår at retningslinjene og hovedmålene i St.meld. nr. 22 (1997-98), Innst. S. nr. 249 (1997-98) om Forsvarets fremtidige utvikling og omstilling for perioden 1999-2002 er styrende for hovedprioriteringene i 1999-budsjettet. Ressursforutsetningen i meldingen la til grunn en videreføring av nivået i 1998-budsjettet eksklusiv utgifter til internasjonale operasjoner, som var forutsatt tilleggsbevilget.

Proposisjonen fastslår at den økonomiske situasjonen Norge befinner seg i har framtvunget behov for innstramning i offentlig virksomhet korrigert for lønns- og priskompensasjon og inntektsendringer. For forsvarsbudsjettet betyr dette en reell reduksjon på 595,3 mill. kroner (ca. 2,5 pst.), sett i forhold til ressursforutsetningen i St.meld. nr. 22 (1997-98). Reduksjonen skyldes et generelt rammenedtrekk og at utgifter til deltakelse i pågående internasjonale fredsoperasjoner første halvår foreslås dekket innenfor rammene for forsvarsbudsjettet. Eventuelle utgifter for annet halvår vil bli foreslått bevilget som tillegg til forsvarsrammen. Regjeringens intensjon er fra og med budsjettåret 2000 å legge Langtidsmeldingens ressursforutsetninger og retningslinjer til grunn.

Det er nødvendig med en reduksjon av gjennomføring av førstegangstjenesten, ved en kombinasjon av kortsiktige tiltak som forskyvning av hovedtyngden av innkallingen fra juli til oktober 1999, førtidsdimettering og evt. reduksjon av antall innkalte. Det vil videre bli nødvendig å tilpasse balansen mellom drift og investering. Forsvaret må konsolidere dagens driftsnivå for å kunne gjennomføre planlagte store investeringer som bl.a. nye fregatter og jagerfly.

Arbeidet med videreutvikling av Forsvarets styrkestruktur vil bli prioritert. Evnen til å løse hele spekteret av Forsvarets oppgaver er basert på kvalitet og kvantitet i styrkestrukturen, styrkenes reaksjonsevne og dere utholdenhet. Dette innebærer å videreføre og anskaffe nye elementer i krigsstrukturen, å fase ut eldre og uhensiktsmessig materiell og etablere vedtatt krigsstruktur for Hæren og Luftforsvaret. Sjøforsvarets regionale organisasjon og styrkeproduksjon er under vurdering, og utviklingen av Heimevernets rolle fortsetter. Fredsorganisasjonen vil vurderes med henblikk på å realisere krigsstrukturen og styrke prioriterte driftsområder.

Langtidsmeldingen er retningsgivende for investeringsprosjektene framdrift i budsjettåret 1999. Departementet har derfor vært spesielt oppmerksom på å unngå forbruk av midler på og unødige bindinger i virksomhet som ikke skal videreføres. Det er ingen nye prioriterte materiellprosjekter, kategori 1-prosjekter, i 1999.

I St.prp. nr. 1. Tillegg nr. 1 (1998-99) legger departementet fram forslag om finansiering av norsk deltakelse i FN's preventive operasjon i Den tidligere jugo-

slaviske republikken Makedonia (UNPREDEP i FYROM). Tilleggsproposisjonen omhandler finansiering for 1. halvår 1999 av et norsk bidrag til UNPREDEP på 160 personell ved et tillegg til forsvarsrammen for 1999 på 60 mill. kroner.

For budsjettkapitler fra andre departementer under rammeområde 8 er det ingen større endringer i profil og innretning. Forslaget til bevilgning under kap. 481 Direktoratet for sivilt beredskap representerer en nominell økning på ca. 14 mill. kroner.

I henhold til Budsjett-innst. S. nr. 1. Tillegg nr. 1 (1998-99) og Budsjett-innst. S. I. Tillegg nr. 1 (1998-99) er rammeområde 8 tilført 450 mill. kroner utover foreslått bevilgning i St.prp. nr. 1 (1998-99) og St.prp. nr. 1. Tillegg nr. 1 (1998-98).

Stortingets behandling av Budsjett-innst. S. I (1998-99)

Ved Stortingets vedtak 30. november 1998 er netto utgiftsramme fastsatt til 23 895 078 000 kroner.

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Bjørn Tore Godal, Gunnar Halvorsen, Rikke Lind og Anne Helen Rui, fra Fremskrittspartiet, lederen Hans J. Røsjarde og Per Ove Width, fra Kristelig Folkeparti, Dagrun Eriksen og Einar Holstad, fra Høyre, Ingvald Godal, og fra Senterpartiet, Tron Erik Hovind, har merket seg at budsjettforslaget i proposisjonen er på 23,9 mrd. kroner og innebærer en nominell økning på 0,3 pst.

Komiteen peker på at med finansiering av utenlandsoperasjoner innenfor rammen slik det er foreslått, innebærer dette til sammen en reell reduksjon av budsjettet med ca. 3,5 pst. i forhold til forutsetningene i Langtidsmeldingen.

Komiteen viser til at Stortingets behandling av St.meld. nr. 22 (1997-98) Hovedretningslinjer for Forsvarets virksomhet og utvikling i tiden 1999-2001, jf. Innst. S. nr. 245 (1997-98), ble det lagt til grunn en nullvekst for de to første årene i planperioden, mens det ble lagt til grunn en reell vekst på 0,5 pst. for de to siste årene.

Komiteen har videre merket seg at Regjeringens intensjon er å legge Langtidsmeldingens ressursforutsetninger og retningslinjer til grunn.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Kristelig Folkeparti og Senterpartiet, antar at Regjeringen gjennom dette legger opp til å tilføre de midler som er tapt gjennom første år av langtidsperioden gjennom de tre siste årene av perioden, samt at prinsippet om at utenlandsoperasjoner finansieres som tilleggsbevilgninger legges til grunn.

Flertallet har merket seg at Regjeringen gjennom de foreslåtte bevilgninger salderer forsvarsbudsjettet mot verneplikts lengde og innhold. Flertallet finner en slik fremgangsmåte uforvarlig. Flertallet

vil komme tilbake til bevilgningsforslag senere i innstillingen.

Flertallet har videre merket seg at Regjeringen har til hensikt å fase ut eldre og uhensiktsmessig materiell, og etablere vedtatt krigsstruktur for Hæren og Luftforsvaret. Flertallet vil imidlertid peke på at budsjettproposisjonen varsler stopp i en rekke materiellprosjekter som er elementer i vedtatt forsvarsstruktur, samtidig med at materiell bl.a. i Luftforsvaret foreslås tatt ut lenge før materiellet var forutsatt utfaset. Flertallet peker derfor på at det ikke er samsvar mellom Regjeringens intensjoner og budsjettforslagets realiteter.

Komiteens medlemmer fra Kristelig Folkeparti og Senterpartiet viser til at Regjeringens forutsetning er at Langtidmeldingens ressursforutsetninger legges til grunn for perioden 1999-2002, men at Regjeringen for 1999 har måttet redusere rammen med ca 600 mill kr av hensyn til balansen i norsk økonomi. Disse medlemmer viser til at regjeringen har fordelt reduksjonen på 4 hovedområder: Gjennomføring av førstegangstjenesten, materiellinvesteringer, kystvakten med særlig vekt på den indre kystvakt og redningstjenesten.

Disse medlemmer viser til sentrumspartiens justerte opplegg i den opprinnelige finansinnstillingen der ramme 8 ble økt med 320 mill kr. Som resultat av forlik med Fremskrittspartiet og Høyre ble rammen økt ytterligere med 130 mill kr. Totalt betyr det at rammen økes med 450 mill. kroner. Disse medlemmer vil med dette slå fast at med dette tilleggsbeløpet, vil en få et tilfredsstillende samsvar med de mål, strategier og forutsetninger som er nedfelt i St.meld. nr. 22 (1997-98), Langtidmeldingen. Disse medlemmer viser til de enkelte budsjettkapitler vedrørende fordeling av tilleggsmidlene. Følgende blir prioritert: Førstegangstjenesten, kystvakt og materiellinvesteringer.

Komiteen har videre merket seg at det ikke foreslås nye prioriterte kategori 1-prosjekter for 1999 når det gjelder materiellinvesteringer. Komiteen viser i denne sammenheng til at materiellinvesteringsplanene skal legges fram for Stortinget i desember i år, og vil gjennom behandlingen av denne ta stilling til utviklingen av de ulike materiellprosjektene.

Komiteen har merket seg at det ikke er store endringer for budsjettkapitlene for andre departementer under rammeområde 8, og at de foreslåtte bevilgningene for Direktoratet for sivilt beredskap følger intensjonene til den vedtatte Langtidmeldingen.

Komiteen viser for øvrig til merknader under de påfølgende hovedpunkter.

Komiteen har ingen avvikende forslag til fordeling av rammeområde 8.

II. SIKKERHETSPOLITISKE RAMMEBETINGELSER

1. Generelt

Kapitlet i budsjettproposisjonen bygger i hovedsak på det sikkerhetspolitiske grunnlag slik det er beskrevet i Langtidmeldingen. Etersom denne meldingen nettopp er behandlet av Stortinget er St.prp. nr. 1 (1989-99) relativt kortfattet under dette kapitlet, og på enkelte områder kun oppdaterende i forhold til ovennevnte melding.

Proposisjonen slår fast at bortfallet av den tidligere blokkdelingen har fjernet faren for et omfattende koordinert angrep mot Vest-Europa i overskuelig framtid, men har også svekket sperrene mot mindre væpnede konflikter. Usikkerhet er et sentralt, og trolig vedvarende trekk ved den sikkerhetspolitiske situasjon.

Selv om det i dag ikke er rettet noen militær trussel mot Norge, er vi fortsatt avhengige av å opprettholde et effektivt og troverdig forsvar og delta i et bredt internasjonalt samarbeid for å opprettholde stabilitet og en fredelig utvikling i Nord-Europa. Slik kan vi bidra til å løse internasjonale konflikter og hindre at nye oppstår. For å ivareta våre nasjonale interesser, akter Regjeringen å videreføre et aktivt engasjement innenfor de ulike sikkerhetspolitiske samarbeidsstrukturene.

2. Internasjonale utviklingstrekk av betydning for Norge

Utvidelsen av NATO

Ratifiseringen av tiltredelsesprotokollene for Polen, Ungarn og Den tsjekkiske republikk er så godt som fullført, og den faktiske tiltredelsen ventes å finne sted før Alliansens 50-års jubileum i april 1999.

Integreringen av de tre nye NATO-landene vil kreve betydelige ressurser. Foreløpige beregninger viser at felleskostnadene ved å ta opp Polen, Ungarn og Den tsjekkiske republikk vil kunne beløpe seg til omlag 1 500 mill. dollar (11 000 mill. kroner) til sammen over 10 år. Det er foreløpig ikke endelig avklart hvordan disse kostnadene skal dekkes.

Under NATO-toppmøtet i Madrid sommeren 1997 var det enighet om at utvelgelsesprosessen skal gjennomgå på nytt under toppmøte i april 1999. Samtidig som det er bred enighet om at alliansen fortsatt skal være åpen for nye medlemmer, foreligger ingen forpliktelse til å invitere nye land til medlemskapsforhandlinger i 1999.

NATOs nye strategiske konsept

NATO-toppmøtet i Madrid besluttet at alliansen skulle foreta en ny gjennomgang av det strategiske konsept for alliansen. Dette bredt anlagte arbeidet er nå i gang i NATO, og skal etter planen være slutført innen toppmøtet i Washington finner sted. Nødvendige endringer og oppdateringer vil bli foretatt, samtidig

som de allierte erkjenner at en rekke sentrale punkter i det nåværende konseptet fortsatt er høyst relevante. Det er derfor ikke aktuelt å lage et helt nytt eller radikalt endret konsept. For Norge er det viktig at NATO bevarer evnen til å ivareta kjernefunksjonene, samtidig som alliansen viser seg egnet til å bidra til å løse også nye sikkerhetspolitiske oppgaver.

NATOs nye kommandostruktur

Prinsippene for ny kommandostruktur ble vedtatt av forsvarsministrene i NATO høsten 1997. Norge vil i fremtiden bli underlagt det nye regionale hovedkvarteret i Brunssum (Nederland). Norge vil beholde et multinasjonalt NATO-hovedkvarter i Stavanger som et sub-regionalt felles hovedkvarter, med alle forsvarsgrener, innenfor den nye Nordkommandoen. Dette vil medføre en sterkere tilknytning til det kontinentale Europa enn i dag, og åpne generelt for større norsk engasjement innenfor kommando-ordningen på kontinentet.

Det er viktig for Norge at den nye Nordkommandoen fullt ut ivaretar de oppgavene som i dag tilligger AFNORTHWEST. Det vil bli en utfordring å sikre tilstrekkelig fokus mot Norge og nordområdene i et etablert hovedkvarter som til nå ikke har hatt norsk representasjon, og som for øvrig vil ha et meget bredt interesseområde og omfatte et betydelig geografisk ansvarsområde.

Forholdet mellom USA og de europeiske allierte

Det generelle transatlantiske samarbeidet er godt og synes ikke å stå overfor umiddelbare utfordringer. USAs sikkerhets- og forsvarspolitiske strategi legger til grunn en opprettholdelse av en global amerikansk lederrolle basert på mindre, mer moderne og fleksible styrker. Samtidig forutsetter USA en større europeisk innsats for å kunne møte felles utfordringer, også utenfor Europa og i dets umiddelbare nærområder.

Det blir stadig klarere at USA bruker langt større ressurser på militær forskning og utvikling enn noe annet NATO-land. Et nærmere transatlantisk samarbeid på dette området er nødvendig for å unngå en utvikling der USA og de europeiske allierte reduserer sin evne til militært samvirke.

Militært engasjement på Balkan

Ingenting tyder på at behovet for internasjonale fredsoperasjoner og internasjonal krisehåndtering vil bli mindre i overskuelig fremtid.

Det nye mandatet til SFOR trådte i kraft 20. juni 1998. Den militære situasjonen i Bosnia-Hercegovina er stabil, men fortsatt gjenstår store utfordringer i forhold til den sivile målsettingen i Dayton-avtalen.

Situasjonen i Kosovo er meget bekymringsfull. Konflikten mellom serbiske styrker og den kosovoalbanske frigjøringshæren fortsetter. Den humanitære situasjonen kan bli prekær. Spredning av konflikten kan føre til en ny Balkan-konflikt. En slik utvikling ville få alvorlige følger for stabilitet og sikkerhet i Europa. Norge

har bidratt til FN UNPREDEP i FYROM (Makedonia). Behovet for en slik preventiv internasjonal styrke i FYROM har økt på grunn av den sterkt forverrede situasjonen i Kosovo.

Den europeiske sikkerhets- og forsvarsidentitet (ESDI)

Arbeidet med å utvikle et tettere institusjonelt rammeverk og et styrket samarbeid i forholdet NATO-VEU og EU-VEU, vil fortsette inn i 1999. Det er en generelt uttalt målsetting, at innen NATO-toppmøtet i april 1999 vil en betydelig framgang måtte finne sted i arbeidet med å utvikle den europeiske sikkerhets- og forsvarsidentitet innenfor alliansen (ESDI).

Samarbeidet NATO-Russland

Aktiv og konstruktiv russisk deltagelse i det europeiske sikkerhetspolitiske samarbeidet er avgjørende for framtidig stabilitet i Europa. Det er bred enighet innen NATO om at samarbeidet med Russland skal prioriteres høyt. Utfordringene nå består i å videreutvikle og gi det etablerte samarbeidsforholdet et mer praktisk innhold. Likevel er det fortsatt en utbredt russisk skepsis overfor NATO. I tillegg har Russlands store økonomiske problemer fått følger for gjennomføring av planlagt militære samarbeidsprosjekt og aktiviteter, blant annet innenfor rammen av PfP.

Det utvidede og formaliserte samarbeidet mellom NATO og Russland er meget viktig også for det bilaterale forholdet mellom Norge og Russland. Regjeringen legger stor vekt på å videreutvikle samarbeidet med Russland innenfor rammen av NATO.

Samarbeidet NATO-Ukraina

NATO og Ukraina undertegnet et Charter om partnerskap under toppmøtet i Madrid. Dette innebærer en styrking av Ukrainas forhold til NATO, og må ses på som et uttrykk for landets viktige posisjon i utviklingen av stabilitet i Sentral- og Øst-Europa.

Fra norsk side støtter man utviklingen av tettere politiske forbindelser mellom NATO og Ukraina og en styrking av det praktiske forsvarssamarbeidet.

Samarbeidet med partnerlandene

Partnerskap for fred (PfP) og Det euro-atlantiske samarbeidsråd (EAPC) danner rammen for NATOs samarbeid med andre land i Europa. PfP har vist seg å være et fleksibelt instrument som kan tilpasses de individuelle behov til hvert enkelt partnerland.

For Norge er det en viktig målsetting at den militære nytteverdien av PfP styrkes, og at også Russland trekkes sterkere med i samarbeidet. Opprettelsen av EAPC i mai 1997 hadde som intensjon ytterligere å styrke og formalisere samarbeidet med de partnerland som ikke blir opptatt som medlemmer i alliansen i første omgang, eller som ikke hadde ønske om medlemskap. Et sentralt element i det utvidede samarbeidet er partnerlandenes adgang til å etablerte perma-

nente militære liason-funksjoner ved allierte hovedkvarter på regionalt og strategisk kommandonivå.

Det regionale samarbeidet innenfor PfP (EAPC) vil trolig få økt betydning. For å unngå en «regionalisering» av sikkerheten, legges det fra norsk side stor vekt på at slikt samarbeid må være åpent for alle interesserte og fast forankret i den overordnede NATO, PfP-kontekst.

Politisk utvikling i Russland generelt, og den militære utvikling i Leningrad militærdistrikt

Utviklingen i Russland preges av manglende politisk kontinuitet og skiftende allianser. Denne situasjonen reduserer mulighetene for at sentrale myndigheter kan føre en langsiktig, konsekvent og forutsigbar politikk.

Den økonomiske krisen og spenningene mellom presidenten, Regjeringen og dumaien vanskeliggjør gjennomføringen av effektive reformer. Økonomiske innstrammingstiltak vil på kort sikt føre til at situasjonen forverres. Disse faktorene utgjør et betydelig destabiliserende potensial.

Gjennomføringen av reformer i Russlands forsvar hemmes fortsatt av ulike militære sektorinteresser, tradisjonell tenkning fra sovjetperioden og i særdeleshet av manglende økonomiske ressurser. Likevel har det russiske forsvaret i 1998 gjennomført meget omfattende endringer. Reduksjoner i styrken til 1,2 mill. forventes å være fullført i løpet av 1998. Som en konsekvens av de omfattende reduksjonene innenfor konvensjonelle styrker, har sjøbaserte kjernefysiske våpen fått større betydning i russisk militær planlegging.

Den russiske Nordflåtens hovedoppgave er i dag knyttet til deployering og sikring av kjernefysiske våpen. Nordflåten er den klart viktigste og høyest prioriterte av de fire russiske flåtene.

I Leningrad militærdistrikt er de operative divisjoner reorganisert til brigader, og flere enheter er satt på mobiliseringsstatus. Samtidig er kommandostrukturen blitt forenklet. Overgang fra divisjon- til brigadestrukturen i hæren innebærer vektlegging av større fleksibilitet og mobilitet. Videre er flyvåpenet slått sammen med luftforsvarsstyrkene. Hvis strukturendringene innenfor luftstyrkene lykkes, vil dette totalt sett gi økt stridspotensial til tross for reduksjoner i antall fly og mannskaper.

Selv om reduksjoner i aktive avdelinger har vært omfattende, vil det fortsatt være et stort stridspotensial i våre nærområder ved at materiellet plasseres i lagre som kan regenerere styrker på lengre sikt. Det forventes at de påbegynte reformene vil frigjøre driftsmidler som igjen kan oppdatere den gjenværende struktur med nytt og moderne materiell.

Utviklingen i nordisk forsvarsrelatert samarbeid

Nordisk forsvarsrelatert samarbeid er de seneste år blitt betraktelig styrket. Denne utviklingen er i vesentlig grad et resultat av at Sverige og Finland har valgt en langt mer aktiv rolle på den internasjonale arena enn

tidligere, gjennom sitt medlemskap i EU, sin observatørstatus i VEU og sine partnerskapsavtaler med NATO. Det er derfor naturlig at den nordiske dimensjonen tillegges økt betydning i norsk forsvars- og sikkerhetspolitikk.

Det har i løpet av de siste par årene oppstått en gryende debatt i både Sverige og Finland om forholdet til NATO, og de øvrige nordiske land følger nøye med i denne utvikling. Et eventuelt framtidig svensk og/eller finsk NATO-medlemskap ville i vesentlig grad endre forutsetninger for vår egen forsvarsplanlegging.

Utviklingen i Østersjøområdet er av stor betydning for de nordiske land, og samarbeidet om forsvarsrelatert støtte til de tre baltiske land har allerede utviklet seg til å bli en viktig del av den nordiske agenda.

Utviklingen i Østersjøregionen

Det er i dag allment erkjent at den politiske og militære utvikling i Østersjøregionen i betydelig grad vil påvirke situasjonen i det øvrige Europa. Det framtidige forholdet mellom Russland og de baltiske land vil være et sentralt aspekt i Østersjøregionens videre utvikling. Spørsmålet om et mulig framtidig medlemskap i NATO for de baltiske land vil aktualisere dette ytterligere.

Russland vil måtte spille en betydelig rolle i utformingen av samarbeidskonstellasjonene i Østersjøregionen. For at de baltiske land skal kunne innlede en normaliseringsprosess i forhold til Russland, vil det bli behov for en betydelig støtte og medvirkning fra land i Vest-Europa. Heri ligger en viktig utfordring også for Norge.

Fra russisk side er det i ulike sammenhenger blitt foreslått å etablere tillitskapende tiltak på regional basis i Østersjøområdet. Såvel de nordiske som de baltiske land har i denne sammenheng vært opptatt av å begrense risikoen for såkalt «regionalisering». På den annen side anser man fra norsk side at det på en del områder kan være nyttig å etablere regionale samarbeids- og konsultasjonsordninger. Slike ordninger bør imidlertid ha en klar tidsavgrensning og være åpen for deltakelse for alle interesserte land.

3. Norske sikkerhets- og forsvarspolitiske hovedprioriteringer i 1999

Samarbeidet i NATO

Samarbeidet i NATO utgjør fortsatt den langt viktigste dimensjonen av norsk sikkerhets- og forsvarspolitikk. Parallelt med den sikkerhetspolitiske omveltningen i Europa i løpet av de siste tiår, har NATO-samarbeidets orientering endret seg radikalt. Tilpasningene i og av NATO vil trolig fortsette. Fra norsk side hilses dette velkommen, samtidig som det legges stor vekt på at kjernen i det tradisjonelle alliansesamarbeidet bibeholdes som en nødvendig forutsetning for å opprettholde et effektivt og troverdig militærpolitisk samarbeid over Atlanterhavet.

En spesiell utfordring i tiden framover vil være å sikre full integrering av de nye medlemmene i det mil-

itære samarbeidet, samtidig som NATO opprettholder en tilstrekkelig evne til effektivt å kunne operere innenfor et bredt spekter av ulike operasjonstyper. Den politiske utvikling endrer alliansesamarbeidet og nasjonale militære strukturer. Sammen med økte krav til teknologisk spesialkompetanse, understreker denne utvikling behovet for å kunne styrke NATO-samarbeidet.

Den vesteuropeiske union (VEU)

VEU har det siste året arbeidet med å styrke sitt forhold til NATO og EU. For Norge er det viktig å vektlegge betydningen av at VEU fortsatt utvikler seg som en selvstendig organisasjon med noenlunde balanserte forbindelser til både NATO og EU. Det er i vår interesse at dette skjer i nært samarbeid med NATO og USA slik at VEU blir et supplerende krisehåndteringsorgan til NATO.

Deltakelse i internasjonale fredsoperasjoner

Regjeringen tar fortsatt sikte på at Norge skal bidra substansielt til internasjonale fredsoperasjoner i regi av NATO, FN, OSSE eller VEU. De grunnleggende prinsippene for denne deltakelsen ligger fast. Norge skal kun delta i internasjonale fredsoperasjoner med basis i internasjonal rett, og det skal søkes å oppnå internasjonal konsensus for slike operasjoner, deltagelse i internasjonale fredsoperasjoner skal være en integrert del av norsk forsvars- og sikkerhetspolitikk, norske bidrag skal dessuten fortrinnsvis være substansielle nok til å spille en reell rolle, og bør også være del av en bred strategi der også økonomiske, politiske og humanitære virkemidler tas i bruk. Det er også et grunnleggende kriterium at personellsikkerhet for norske styrker til enhver tid skal være så god som mulig.

Norges formannskap i OSSE

Norge vil fra 1. januar 1999 inneha formannskapet i OSSE for ett år, og dermed få en meget krevende posisjon i den videre utvikling av europeisk sikkerhet.

Aktuelle faglige innsatsområder gjelder i særlig grad slutføringen av arbeidet med den såkalte sikkerhetsmodellen for 21. århundre og krisehåndtering i regi av OSSE, herunder utvikling av samarbeidet mellom OSSE og NATO. Hovedhensikten med sikkerhetsmodellen er å utnytte de fortrinnene OSSE har som all-europeisk sikkerhetsorganisasjon. Kjernen i arbeidet er utviklingen av et gjensidig forsterkende partnerskap mellom alle europeiske sikkerhetsorganisasjoner og deres europeiske medlemsstater. Rustningskontroll og overholdelse av eksisterende avtaler på dette området vil ha en viktig plass i sikkerhetsmodellen.

Forsvarsrelatert samarbeid med Russland

Samarbeidet mellom Norge og Russland finner sted både bilateralt, trilateralt (med USA) og innenfor rammen av Det permanente fellestrådet (PJC) og PfP.

Det bilaterale samarbeidet er basert på de to rammeavtaler som ble undertegnet i 1995. Den ene avtalen gjelder forsvarsrelatert samarbeid generelt, mens den

andre gjelder forsvarsrelatert miljösamarbeid. I henhold til den første avtalen blir det utarbeidet årlige tiltaksplaner. En ny tiltaksplan for 1999, som blant annet vil omfatte sikkerhets- og forsvarspolitiske samtaler, militære stabssamtaler og militære besøk-sutvekslinger, er under utarbeidelse.

Konvensjonell rustningskontroll

CFE-avtalen er en grunnpilar i arbeidet for å begrense offensiv militær kapasitet, sikre stabilitet og bidra til å hindre destabiliserende styrkeansamlinger, også i eventuelle framtidige krisesituasjoner. Tilpassningen av avtalen til nye sikkerhetspolitiske rammebetingelser har til hensikt å sikre at avtalen også i framtiden bevarer sin sentrale plass i de nye europeiske sikkerhetsstrukturer.

Det er viktig for Norge å beholde bestemmelser som begrenser muligheten for styrkekonsentrasjon i Leningrad militærdistrikt, og det er av stor betydning at flankeregimet, slik det ble modifisert på tilsynskonferansen i 1996, blir videreført i en tilpasset avtale.

Det er viktig for Norge at en revidert CFE-avtale sikrer minst like stor grad av innsyn og informasjon-sutveksling som dagens avtale. Det er også vesentlig å beholde dagens muligheter for mottak av allierte forsterkninger innenfor avtalens rammer.

Nordisk sikkerhetspolitisk samarbeid

I årene framover vil det nordiske sikkerhetspolitiske samarbeidet fortsatt ha et særlig fokus på samarbeidet om internasjonale fredsoperasjoner. NORDCAPS-samarbeidet skal forbedre de nordiske lands kapasitet til å operere sammen ved beslutning om deltakelse i regi av FN, NATO, OSSE eller VEU. Målet er ved behov å kunne stille en felles nordisk styrkeenhet opp til brigadestørrrelse.

Alle de nordiske land er involvert i samtlige av de større multilaterale prosjektene overfor de baltiske land, og det nordiske samarbeidet om forsvarsrelatert støtte til Baltikum vil få ytterligere oppmerksomhet de nærmeste årene.

Norges forsvarsrelaterte engasjement i Baltikum

I løpet av få år har man fra norsk side i betydelig grad intensivert den forsvarsrelaterte støtten til de baltiske land. Bak denne utviklingen ligger en erkjennelse av at det er viktig å bidra til å påvirke utviklingen i Østersjøregionen i retning av stabilitet og demokrati, og at dette kan oppnås blant annet ved å integrere de baltiske land i bilateralt og multilateralt samarbeid, også på det sikkerhets- og forsvarspolitiske området. Det er dessuten av stor betydning å bidra til at forsvarssystemene i de baltiske land utvikles innenfor de rammer og i henhold til de regler som naturlig hører hjemme i land med demokratisk styresett.

For nærmere informasjon om de multilaterale prosjektene vises til St.prp. nr. 1 (1997-98).

Det rene bilaterale samarbeidet mellom Norge og hvert av de baltiske land har hittil vært mer begrenset,

og fra norsk side er man innstilt på å trappe opp de bilaterale forbindelsene.

Norges nærområder i suverenitetshevdelse og ressurskontroll

Regjeringen legger vekt på at Forsvaret skal sørge for en effektiv suverenitetshevdelse, og at de ressursene som finnes i de store havområder og på havbunnen forvaltes og kontrolleres i tråd med FNs havrettskonvensjon, øvrig relevant avtaleverk og folkeretten. Dette innebærer ulike oppsynsoppgaver for Forsvaret. Kystvakten er den delen av Forsvaret som først og fremst utøver ressurskontroll og håndhever rettigheter i havområder underlagt norsk suverenitet og jurisdiksjon.

En avtale om fangstrapportering og inspeksjon utenfor 200 mils-soner vil innebære flere oppgaver for Kystvakten i internasjonale farvann. Andre forhold som vil kreve større tilstedeværelse for Kystvakten i årene fremover, vil være den økte skips- og cruisetrafikken, kontrolltiltak i henhold til Schengen-regelverket og mulighetene for framtidig utvikling av petroleumsaktiviteten i nordområdene.

4. Forsvaret som sikkerhetspolitisk virkemiddel

Betydningen av kontroll med landets ressurser til havs vil, sammen med usikkerheten om den videre sikkerhetspolitiske utviklingen, kreve et forsvar med en bredere innretning enn tidligere. Forsvaret er fortsatt grunnpilaren i Regjeringens sikkerhetspolitikk, og skal både kunne forsvare landet mot militære angrep og kunne bidra til å håndtere kriser av varierende omfang og karakter. En godt utbygd etterretnings- og overvåkingstjeneste er en forutsetning for å kunne forebygge og håndtere episoder, kriser og militære angrep. Evne til militært samvirke med allierte styrker på norsk territorium utgjør en integrert del av vår evne til å håndtere kriser og militære angrep.

Forsvaret vil fortsatt være et sentralt virkemiddel for å bygge ut samarbeid og kontakt med ikke-allierte og dermed medvirke til økt tillit og stabilitet.

Komiteens merknader

Komiteen viser til at hovedtrekkene i de sikkerhetspolitiske rammebetingelser slik de ble beskrevet i St.meld. nr. 22 (1997-98) ligger fast. Komiteen viser i denne sammenheng til merknadene i Innst. S. nr. 245 (1997-98) og Stortingets behandling av denne 18. juni 1998, der de overordnede mål for norsk sikkerhetspolitikk slås fast.

Komiteen vil allikevel peke på at bortfallet av den kalde krigen og blokkdelingen har gitt nye muligheter for en fredelig utvikling, samtidig med at usikkerhet likevel er et sentralt og trolig vedvarende trekk ved den sikkerhetspolitiske situasjon.

Komiteen legger disse dimensjonerende forutsetninger til grunn for utformingen av Forsvaret.

Komiteen vil peke på det alvorlige i den økonomiske og sosiale utviklingen i Russland, og som er en betydelig utfordring for russiske myndigheter. En forverring av situasjonen kan føre til indre spenninger som vil kunne virke destabiliserende på den innenrikspolitiske situasjon og medføre utfordringer for Russlands nabostater.

På den militære side har komiteen merket seg de omfattende endringer som har skjedd i det russiske forsvaret og at styrkereduksjonene i løpet av 1998 vil føre til at de konvensjonelle styrkene blir redusert til ca. 1,2 millioner menn.

Komiteen vil, når det gjelder sjøbaserte kjernefysiske våpen og den relativt sett økte betydning Nordflåten har i russisk forsvarstenkning, vise til sine merknader i Innst. S. nr. 245 (1997-98), jf. St.meld. nr. 22 (1997-98).

Komiteen er tilfreds med at Regjeringen legger opp til videreføring av bilaterale tiltak innenfor forsvarsrelatert samarbeid med Russland.

Komiteen bifaller en utvikling som styrker det nordiske forsvarsrelaterte samarbeide - og vil understreke betydningen av at Finland og Sverige nå er knyttet sterkere opp mot internasjonale organisasjoner av sikkerhetspolitisk karakter gjennom medlemskap i EU, observatørstatus i VEU og partnerskapsavtale med NATO.

Komiteen har merket seg at det gjennom den siste tid har foregått en økende debatt såvel i Finland som Sverige om forholdet til NATO.

Komiteen vil understreke at et eventuelt svensk og/eller finsk NATO-medlemskap i en viss grad vil kunne endre forutsetningene for vår egen forsvarsplanlegging.

Komiteen vil understreke betydningen for stabiliteten i Nord-Europa av at også de baltiske republikker trekkes med i de europeiske og euro-atlantiske sikkerhetsstrukturer.

Komiteen vil spesielt peke på at det er viktig for Norge, men også for våre nordiske naboland at revisjonen av CFE-avtalen bygger videre på bestemmelser som begrenser styrkekonsentrasjonen i Leningrad militærdistrikt gjennom bibehold av flankeregimentet slik det ble utformet i 1996. Komiteen vil videre peke på at en revidert avtale må sikre minst like gode muligheter for verifikasjon og innsyn som dagens avtale.

Komiteen vil særlig understreke betydningen av at avtalens rammer må sikre at dagens muligheter for mottak av allierte forsterkninger bibeholdes.

Komiteen vil videre vise til Forsvarets rolle som sikkerhetspolitisk virkemiddel, ikke minst når det gjelder betydningen av landets ressurser til havs. Dette vil kreve et forsvar med en bredere innretning enn tidligere.

Komiteen viser til at en betydelig utbygging av Forsvarets spesialstyrker vil gi utvidet fleksibilitet og økt evne til å møte skiftende utfordringer både i invasjon- og territorialforsvaret, i suverenitetshåndhevelsen på kontinentalsokkelen, i forebygging av terror-

isme og i allierte og internasjonale fredsbevarende og fredsopprettende operasjoner. Komiteen ber om at departementet vurderer å fremme forslag i samsvar med dette i tilknytning til behandlingen av budsjettet for året 2000.

Komiteen vil understreke betydningen av å dimensjonere Forsvaret for å forsvare landet mot militære angrep, bidra til krisehåndtering, ha tilstrekkelig kapasitet for etterretnings- og overvåkningstjeneste, samt ha evne til militært samvirke med allierte styrker.

Komiteen vil peke på at en rekke faktorer vil påvirke oppgavene som nå utføres. Dette gjelder avtale om fangstrapportering og inspeksjon utenfor 200 milssonen, økt skips- og cruisetraffikk, tradisjonell ressursbeskyttelse innenfor norske suverenitetsområder, kontrolltiltak i henhold til Schengen-regelverket og fremtidig utvikling av petroleumsaktiviteten i nordområdene.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre viser til at departementet har til hensikt å bidra med støtte til omskolering av overtallige russiske offiserer i Nordvest-Russland. Disse medlemmer mener at dette ikke er en naturlig belastningssak for forsvarsbudsjettet. En eventuell bevilgning til dette formål ville være mer naturlig under Utenriksdepartementets budsjettområder, dersom et slikt forslag antas å ha en avspenningseffekt.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

«Bruk av midler over Forsvarsdepartementets budsjetter til omskolering av overtallige russiske offiserer bifalles ikke.»

III. HOVEDMÅL OG PRIORITERINGER

1. Budsjettrammen

Regjeringens budsjettforslag innebærer en samlet utgiftsramme for Forsvarsdepartementet på 23 929,2 mill. kroner. Utgiftene til norsk deltakelse i internasjonale fredsoperasjoner første halvår foreslås dekket innenfor denne rammen. Utgiftene til eventuell norsk deltakelse i slike operasjoner annet halvår vil bli foreslått bevilget som tillegg til forsvarsrammen.

Forsvarsdepartementet får en reell reduksjon på ca. 595 mill. kroner (korrigert for inntektsendringer). Reduksjonen skyldes et generelt rammenedtrekk og at utgifter til deltakelse i pågående internasjonale fredsoperasjoner første halvår foreslås dekket innenfor rammene for forsvarsbudsjettet. Til internasjonale fredsoperasjoner er det avsatt midler fram til første utskifting av styrkene.

2. Overordnede mål

Regjeringen legger i sine hovedretningslinjer stor vekt på at den sikkerhetspolitiske situasjon gir handlefrihet til å foreta nødvendige endringer i Forsvarets

struktur og planer de nærmeste årene. Forsvaret løser sine oppgaver med den styrkestruktur som til enhver tid er avgjørende for hvilke ambisjoner som kan oppnås innen de ulike oppgaver. Kravet til balansert og målrettet utvikling av styrkestrukturen er således styrende for investeringsvirksomheten og utdanning/trening.

Regjeringen legger opp til å konsolidere dagens drifts nivå gjennom de neste fire årene. Det er av avgjørende betydning at virksomheten neste år tilpasses de tilgjengelige midler.

Omstilling er fortsatt et viktig virkemiddel for å gjennomføre hovedprioriteringene i St.meld. nr. 22 (1997-98) og omfatter både endringer i styrings- og organisasjonsformer så vel som endringer i krigsstrukturen og fredsorganisasjonen.

Driftssituasjonen er stram og framtvinger prioriteringer innen drift og vedlikehold. Forsvaret må søke å stabilisere driftskostnadene for å kunne gjennomføre kommende store investeringer.

Inndekning av utgiftene ved internasjonale fredsoperasjoner gjør det nødvendig med innstramminger på et allerede stramt driftsbudsjett. En midlertidig reduksjon av gjennomføring av førstegangstjenesten blir nødvendig.

3. Resultatområder

Forsvarets styrkestruktur vil bli utviklet i samsvar med de retningslinjene Stortinget sluttet seg til ved behandlingen av Langtidsmeldingen for 1999-2002. Det er avgjørende at styrkestrukturen såvel i 1999 som i de resterende år i perioden innrettes mot 1) et helhetlig forsvar der de ulike delene av virksomheten er nøye avstemt mot hverandre og mot Forsvarets oppgaver i fred, krise og krig, 2) handlefrihet til å kunne møte endrede forutsetninger og 3) et nøkternt kvalitetsnivå og omfang av styrker.

Hovedretningslinjene setter også krav til å bevare handlefrihet for å kunne møte endrede forutsetninger. Evnen til å løse hele spekteret av Forsvarets oppgaver i fred, krise og krig er basert på styrkestrukturen, styrkenes reaksjonsevne og deres utholdenhet. Et best mulig forhold mellom kvantitet og kvalitet er avgjørende for yteevnen.

På sidene 26-28 i proposisjonen beskriver departementet nærmere krigsstrukturen for landforsvar, sjøforsvar og luftforsvar.

Endringer i NATOs kommandostruktur og den generelle ressurs situasjon stiller krav til et framtidsrettet og effektivt kommando- og ledelsesapparat i Forsvaret. Vurderinger av muligheter for ytterligere effektivisering av Forsvarets øverste militære ledelse vil bli videreført.

Departementet foreslår å avvikle 330-skvadronens detasjement på Vigra med virkning fra 1. januar 1999.

Innenfor Kystvaktens driftsbudsjett vil oppgavene til havs bli prioritert. For Indre kystvakt vil fire av dagens syv fartøyer tas ut av tjeneste. Antallet bruksvaktfar-

tøyer reduseres fra syv til fem, hvorav ett overføres Indre kystvakt.

Forsvaret vil ha en reaksjonsevne og utholdenhet som gjør det i stand til å reagere fleksibelt og effektivt på en avpasset måte i forhold til en oppstått situasjon. Operativ evne vil være avhengig av flere faktorer bl.a. øvings- og treningsnivået, materiellkvalitet, logistikk, støtte og ledelse.

4. Virksomhetsområder

Styring av virksomheter i Forsvaret følger prinsippene for mål- og resultatstyring. Utviklingen av et helhetlig styringssystem i Forsvaret skjer gradvis og skal tilfredsstillende disse prinsippene, Forsvarets styringskonsept og kravene i statens økonomireglement.

Utdanningen av befal og sivile skal videreføre intensjonene i Langtidsmeldingen og St.meld. nr. 22 (1992-93) Om utdanning i Forsvaret. Forsvarets utdanningsvirksomhet gis høy prioritet. Målet er optimal ressursutnyttelse i og mellom forsvarsgrenene, noe som vil innebære flere utredninger med sikte på mer kosteffektiv organisasjon.

Den stramme budsjetttrammen gjør det nødvendig å redusere utgiftene knyttet til gjennomføringen av førstegangstjenesten for 1999. For å oppnå dette vil hovedtyngden av innkallingen forskyves fra juli til oktober. I tillegg foreslår Regjeringen at adgangen til å redusere tjenestetiden utvides fra 4 uker til inntil 12 uker for mannskaper med 12 måneders tjeneste, og at dette gjøres gjeldende både for de som allerede er innkalt i 1998 og for mannskaper som innkalles i 1999. Videre foreslås det at mannskaper med kortere førstegangstjeneste kan bli førtidsdimittert inntil to uker. Tiltakene, som i utgangspunktet gjelder for alle forsvarsgrenene, er under utforming og det er usikkerhet knyttet til dem. Det er derfor ikke mulig å fastslå endelig omfang, fordeling mellom - eller de endelige konsekvenser for - de enkelte forsvarsgrener. P.g.a. usikkerheten vil departementet om nødvendig komme tilbake med justeringer mellom forsvarsgrenvise tildelinger i omgrupperingen.

Det arbeides med å utvikle andre indikatorer for repetisjonstjenesten enn antall tjenestegjørende dager da dette ikke gir et tilfredsstillende bilde av resultatet av trenings- og øvingsvirksomheten.

Det kan bli aktuelt med en viss reduksjon av innkallingsstyrken i 1999 i tillegg til redusert tjeneste for å oppnå de kortsiktige innsparingsmål.

Det overordnede mål med øvings- og treningsvirksomheten er å sette Forsvarets organisasjon i stand til å løse pålagte oppgaver i fred, krise og krig. Målet er at øvings- og treningsnivået skal være på et nivå og av en slik kvalitet at det sikrer Forsvarets evne til å løse pålagte nasjonale oppgaver, sikrer samvirke med allierte forsterkninger, ivaretar internasjonale forpliktelser og bidrar til en videreutvikling av PFP-samarbeidet.

Hæren og til dels Heimevernet vil øke aktivitetnivået med hensyn til repetisjonstjeneste, mens Sjø-

forsvaret og Luftforsvaret reduserer aktiviteten på dette området.

Til materiellinvesteringer foreslås det bevilget 5 625 mill. kroner. Dette medfører en reell reduksjon på 419 mill. kroner, 7 pst. i forhold til vedtatt budsjett 1998 (Blå bok). Det legges ikke fram nye kategori 1-prosjekter i proposisjonen. Det er planlagt inngått nye kontrakter på materiellinvesteringer for til sammen 4 454 mill. kroner i 1999.

Forslagene til bygg- og anlegginvesteringer reflekterer Forsvarets investeringsstrategi og hovedprioriteringer knyttet til omstillingen av Forsvaret. Det er totalt satt av 1 217 mill. kroner til nasjonalfinansierte bygg- og anlegginvesteringer i 1999. Det er satt av 539 mill. kroner til fellesfinansierte prosjekter. Sett mot det tilskuddet Norge mottar fra NATO, utgjør disse utgiftene netto 186 mill. kroner.

Driftssituasjonen framtvinger prioriteringer innen drift og vedlikehold som blant annet har konsekvenser for tilgjengeligheten av materiell og den operative evne. Arbeidet med å samordne materiellforvaltningen og forbedre logistikkprosessene vil bli videreført i 1999. Det er et mål å sørge for en effektiv fordeling av oppgaver mellom Forsvaret og sivil sektor. I denne sammenheng vil økt kjøp av eksterne tjenester bli vurdert.

For å realisere Hærens krigsstruktur og styrke de prioriterte driftsområdene arbeides det for å lokalisere og realisere eventuelle ytterligere innsparingsmuligheter i Hærens fredsorganisasjon. Arbeidet med å tilpasse Sjøforsvarets fredsorganisasjon til krigsstrukturen følges opp ved en vurdering av Sjøforsvarets regionale organisasjon og av visse sider ved styrkeproduksjonen.

Regjeringen tar sikte på midlertidig å utplassere et av Forsvarets Sea King redningshelikoptre til Rygge hovedflystasjon for å styrke redningsberedskapen ved det tidligst praktisk mulige tidspunkt.

5. Innsatsområde

Å løse Forsvarets oppgaver i fred, krise og krig stiller høye krav til personellens spisskompetanse, kontinuitet og erfaring. Departementets overordnede målsetting er å ha et høyt motivert personalkorps med tilstrekkelig kompetanse for å løse oppgavene. Forsvarsdepartementet vil følge opp de familiepolitiske målsettinger som følger av strategisk plan for likestilling i Forsvaret. I løpet av 1999 vil det bli vurdert iverksatt nye tiltak for å øke rekrutteringen av kvinner til Forsvaret. Forsvaret har nedsatt en arbeidsgruppe som skal utarbeide en handlingsplan for å legge til rette for økt rekruttering av personer med innvandrerbakgrunn til Forsvaret. Grunnet reduksjonene i førstegangstjenesten vil en ny etappevis økning av antall lærlinger bli vanskelig å oppnå i 1999. Departementet vil arbeide videre med å klarlegge konsekvensene av den reduserte førstegangstjenesten og utarbeide konkrete delmål for antall lærlinger.

6. Spesielle områder

Forskning og utvikling (FoU) har avgjørende betydning for forsvarsplanleggingen og gjennomføringen av materiellanskaffelsene. Forsvarets FoU-innsats skal bidra til en kostnadseffektiv og rasjonell utvikling innen alle felter av den politiske og militære ledelsens ansvarsområde ved å sikre et best mulig kunnskapsgrunnlag for virksomheten. Budsjettnivået fra 1998 videreføres i store trekk.

Forsvarsdepartementet har ansvaret for å gjennomføre Regjeringens miljøvernpolitikk i forsvarssektoren. Som en oppfølging av Regjeringens satsing på utvikling av sektorvise miljøhandlingsplaner har departementet i samarbeid med Forsvarets overkommando utarbeidet en handlingsplan for miljøvern for Forsvaret. Planen tar utgangspunkt i den nasjonale miljøvernpolitikken og rettes primært inn mot Forsvarets militære organisasjon. I tillegg til satsningen innenfor de enkelte miljøvernpolitiske resultatområder, legges betydelige ressurser i innføringen av et felles system for ledelse og rapportering av miljøvernarbeidet.

Informasjonsteknologi spiller en stadig viktigere rolle i utviklingen av systemer for styring, ledelse og gjennomføring av Forsvarets virksomhet i fred, krise og krig. En overordnet målsetting for bruk av informasjonsteknologi er ønsket om å hente ut gevinster i form av økt produktivitet og bedre kvalitet på produkter. Fokus for Forsvarets prioriteringer på dette området i 1999 skal derfor rettes mot å dekke det totale informasjonsbehov som er nødvendig for effektiv produksjon i fred, krise og krig.

Komiteens merknader

Komiteen viser til kapittel III Hovedmål og virkemidler i proposisjonen der det framgår at departementet finner det nødvendig med en midlertidig reduksjon i gjennomføring av førstegangstjenesten. På spørsmål fra komiteen om innsparingspotensialet ved en slik reduksjon svarer forsvarsministeren i brev av 13. november 1998 følgende:

« I utgangspunktet har departementet anslått et innsparingsbehov på ca. 300 mill. kroner for å holde seg innenfor gitte driftsrammer. Forsvarets Overkommando har ennå ikke fullført nødvendige beregninger i hvor langt man må gå i bruken av de ulike tiltakene som er skissert for gjennomføringen av førstegangstjenesten. Disse planlegges fremsendt departementet i begynnelsen av desember.»

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Kristelig Folkeparti og Senterpartiet, minner om at herværende innstilling i henhold til Stortingets reviderte arbeidsordning avgis 1. desember. Flertallet finner det meget kritikkverdig at departementet fremmer forslag som har så alvorlige følger for en bærebjelke i det norske forsvaret, den alminnelige verneplikt gjennom førstegangstjenesten, uten at en i det minste

sikrer at Stortinget forelegges et tilstrekkelig beslutningsgrunnlag før komiteinnstillingen må avgis.

Flertallet viser til de opplysninger som er framkommet på foreløpig grunnlag gjennom høringer i komiteen. Flertallet finner det uforvarselig å gjennomføre de foreslåtte reduksjoner i førstegangstjenesten, som vil bidra til å svekke førstegangstjenestens kompetansebyggende virkning og som i tillegg vil svekke våpengrenenes operative evne og den alminnelige beredskap.

Komiteens mindretall, medlemmene fra Kristelig Folkeparti og Senterpartiet, har merket seg at regjeringen har valgt å redusere utgiftene med gjennomføringen av førstegangstjenesten i 1999 med inntil 300 mill. Mindretallet har videre merket seg at budsjettforslaget beskriver de ulike tiltak som kan bli nødvendig vedrørende gjennomføringen av førstegangstjenesten og at det er redegjort for konsekvensene så som forringet utdanningsnivå for denne årsklassen, midlertidig omdisponering av personell tilknyttet soldatopplæringen og i perioder redusert støtte til fredsdriften. Regjeringen sier videre at det er knyttet usikkerhet til tiltaket, og en forutsetter om nødvendig å komme tilbake til Stortinget i en egen omgruppering. Mindretallet har merket seg at forslaget om redusert tjenestetid er et ekstraordinært tiltak for 1999, og at regjeringen har understreket at tjenestemønsteret skal fastholdes.

Mindretallet vil videre understreke at det er viktig at gjennomføringen av førstegangstjenesten er mest mulig lik og rettferdig for alle, og at den er forutsigbar både for de vernepliktige og Forsvaret. Mindretallet er derfor tilfreds med at Sentrumspartiene har budsjettmessig dekning for å kunne opprettholde samme gjennomføring i 1999 som innværende år.

Komiteen viser for øvrig til St.meld. nr. 22 (1997-98) og Innst. S. nr. 245 (1997-98) som gir de nødvendige retningslinjer for den alminnelige verneplikt og førstegangstjenestens stilling.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet og Høyre, har merket seg at Forsvarsdepartementet har utarbeidet en handlingsplan med målsetting om å øke rekruttering av personer med innvandrerbakgrunn til både sivile og militære stillinger i departementet og underliggende etater, herunder Forsvaret. Flertallet er innforstått med at dette tiltaket har sin bakgrunn i regjeringens og Stortingets målsetting om økt integrering av personer med innvandrerbakgrunn. Flertallet deler departementets syn på at denne handlingsplanen er nødvendig bl.a. for at Forsvaret vil få stadig flere norske statsborgere med innvandrerbakgrunn som skal avtjene sin førstegangstjeneste. I en slik sammenheng er det viktig at de også møter befall og tilsatte med innvandrerbakgrunn. Flertallet ser positivt på at departementet iverksetter handlingsplanen og forutsetter at det, som et ledd i

det personalpolitiske samarbeidet, er nær kontakt om gjennomføringen mellom Forsvarets ledelse og organisasjonene.

Komiteens mindretall, medlemmene fra Fremskrittspartiet og Høyre, har merket seg at det skal iverksettes særlige tiltak for å rekruttere personer med innvandrerbakgrunn til Forsvarets skoler, herunder kvotering ved opptak. Mindretallet vil i den sammenheng vise til at helt siden adelen ble avskaffet i Norge, har Forsvaret hatt en meget sterk tradisjon for likebehandling av alle norske borgere, helt uten hensyn til rang og stand, sosial og etnisk bakgrunn osv., og at dette har hatt stor betydning for den sosiale utjevning i Norge.

På denne bakgrunn er mindretallet ikke enig i at det innføres ordninger med kvotering på etnisk grunnlag innenfor Forsvaret. Mindretallet vil også understreke nødvendigheten av at sikkerhetsklareringer gjennomføres på en betryggende måte i alle deler av Forsvaret.

Mindretallet fremmer følgende forslag:

«Kvotering på etnisk grunnlag gjennomføres ikke.»

Komiteen viser for øvrig til merknader under de respektive budsjettkapitler.

IV. VIRKSOMHETSDATA

På sidene 40-42 i proposisjonen gis en oversikt over virksomhetsdata m.v.

Med hensyn til befalsutdanning viser tallene for Hærens del en betydelig reduksjon for måltallet fra 1998 til 1999. Dette begrunnes i at Krigsskolens kvalifiseringskurs (IKS) og utskrevet befalsutdanning er redusert i 1999 for å oppnå nødvendige innsparinger på driftssiden.

For Luftforsvaret viser tallene en betydelig reduksjon på grunnleggende befalsutdanning for å oppnå nødvendige innsparinger på driftssiden.

Videre gir proposisjonen i dette kapitlet en oversikt over de rammer og retningslinjer som gjøres gjelden for verneplikten i 1999. Dette er i hovedsak en sammenfatning av tidligere vedtaksposter for ordninger som vil bli videreført uten nevneverdige endringer.

Komiteens merknader

Komiteen slår fast at den endelige netto utgiftsramme etter behandlingen av finanskomiteens innstillinger for rammeområde 8 utgjør kr 23 895 078 000. Dette fremkommer gjennom en økning av regjeringens forslag gjennom Budsjett-innst. S. nr. 1. Tillegg nr. 1 (1998-99) og Budsjett-innst. S. I. Tillegg nr. 1 (1998-99) med i alt 450 mill. kroner. Komiteen legger til grunn at dette beløpet fordeles på de enkelte budsjettkapitler iht. Tabell 1. Da regjeringens opprinnelige budsjett la til grunn en full utnyttelse av adgan-

gen til førtidsdimittering, vil komiteen understreke at det er en forutsetning at adgang til førtidsdimittering skal være mulig etter de retningslinjer som til nå har vært gjeldende. Komiteen legger til grunn at en slik adgang ikke skal være regelen, men unntak. Komiteen legger til grunn at førstegangstjenesten starter opp som normalt iht. forsvarsgrenenes utdanningscyklus.

Komiteen viser til avtalen mellom regjeringen og stortingsflertallet om at Forsvarsdepartementet vil komme tilbake til finansieringen av internasjonale operasjoner i revidert nasjonalbudsjett og i omgrupperingsproposisjonen høsten 1999 slik at intensjonene i St.meld. nr. 22 (1997-98) Langtidsmeldingen, jf. Innst. S. nr. 245 (1997-98) oppfylles.

Komiteen viser til det som er sagt under foregående pkt. vedrørende førstegangstjenesten, og til at driftssiden av forsvarsbudsjettet er blitt styrket under behandlingen i Stortinget. Komiteen understreker at dette også innebærer at befalsutdanningen gjennomføres i samsvar med Langtidsmeldingens forutsetninger og tidligere opplegg.

V. RAPPORT FOR VIRKSOMHETEN I 1997

På sidene 43-55 i St.prp. nr. 1 (1998-99) gis en rapport over gjennomføringen av forsvarsbudsjettet for 1997. Ved Stortingets sluttsaldering (S. III) var budsjettets utgiftsramme på 24 145 mill. kroner. Endringer gjennom budsjettåret økte budsjettet til 24 317 mill. kroner ved årets utgang. Dette innebar en netto økning på 172 mill. kroner, noe som skyldtes stortingsproposisjoner og vedtak i tilknytning til saldering av 1997-budsjettet, i tillegg til enkelte faste påslag og justeringer.

VI. MERKNADER TIL DE ENKELTE KAPITLER

Innledning

Hovedprioriteringer fra Arbeiderpartiets fraksjon

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet vil understreke at Forsvarets virksomhet og utvikling er avhengig av forutsigbare og stabile rammebetingelser. Den langsiktighet som er nødvendig i forsvarsplanleggingen gjør det helt nødvendig å øke bevilgningene til Forsvaret utover regjeringens Bondeviks forslag til statsbudsjett for 1999.

Disse medlemmer vil i sitt alternative opplegg til statsbudsjett for 1999 tilføre Forsvaret 300 mill. kroner utover forslaget fra Regjeringen. Et hovedelement i dette opplegget vil være å sikre driftsbudsjettene og dermed også gjennomføringen av førstegangstjenesten innen alle de tre forsvarsgrenene. I tillegg vil disse medlemmer understreke at de nye sikkerhetsutfordringene som blant annet møtes gjennom Forsvarets miljøinnsats både i Norge og våre nærområder ikke må

rammes av nedskjæringene på budsjettet for 1999. For disse medlemmer er det ikke akseptabelt at prinsippet om allmenn verneplikt gjøres til salderingspost i tider med behov for økonomisk stramhet. Verneplikten er en bærebjelke i vårt folkeforsvar og grunnlag for å sikre Forsvarets forankring i det norske samfunnet.

Disse medlemmer vil i sitt budsjettopplegg også sikre Kystvakten tilstrekkelige ressurser til å ivareta viktige fredstidsoppgaver. I en tid hvor Kystvakten opplever en økning i sine arbeidsoppgaver, blant annet knyttet til grensekontroll, er det etter disse medlemmers mening nødvendig å videreføre ressursbruken på minst samme nivå som i inneværende år.

Disse medlemmer viser til Arbeiderpartiets budsjettalternativ slik det i sin helhet er lagt fram i Budsjett-innst. S. I (1998-99) (Finansinnstillingen). Disse medlemmer går på dette grunnlag inn for å øke forsvarsrammen med 300 mill. kroner, med følgende fordeling:

Kap. 1731	post 01	Hæren	160 mill. kroner
Kap. 1732	post 01	Sjøforsvaret	59 mill. kroner
Kap. 1733	post 01	Luftforsvaret ..	50 mill. kroner
Kap. 1790	post 01	Kystvakten	31 mill. kroner

Disse medlemmer forutsetter at midlene nyttes til å styrke driftspostene i forhold til proposisjonen, med særlig vekt på å holde førstegangstjenesten på normalt nivå, jf. St.meld. nr. 22 (1997-98), samt til å holde bevilgningen til Kystvakten på inneværende års nivå.

Hovedprioriteringer fra Kristelig Folkeparti og

Kap. 1731	post 01	Hæren	økes med	181 mill. kroner
Kap. 1732	post 01	Sjøforsvaret	økes med	53 mill. kroner
Kap. 1733	post 01	Luftforsvaret	økes med	66 mill. kroner
Kap. 1760	post 45	Investeringer	økes med	100 mill. kroner
Kap. 1790	post 01	Kystvakten	økes med	50 mill. kroner
Sum økning				450 mill. kroner

Hovedprioriteringer fra Fremskrittspartiets fraksjon

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet vil vise til at Stortinget 18. juni 1998 behandlet langtidsplanen for Forsvaret gjennom St.meld. nr. 22 (1997-98), jf. Innst. S. nr. 245 (1997-98).

Disse medlemmer viser til sine merknader i den refererte innstilling der det ble foreslått en realvekst i budsjettene på nær 1,5 pst. sammen med at utenlandsoperasjoner blir finansiert som tillegg.

Disse medlemmer viser til at det er nødvendig å ha stor grad av forutsigbarhet og stabile rammer for en

Senterpartiets fraksjoner

Komiteens medlemmer fra Kristelig Folkeparti og Senterpartiet viser at de tre sentrumpartiene i sitt politiske grunnlag for den sittende regjering har lagt vekt på at Norges Forsvar skal være troverdig. Regjeringen legger i Langtidsmeldingen fire prinsipper til grunn for forsvarspolitikken:

- Nasjonalt balansert forsvar
- Alliert militært samvirke og internasjonalt samarbeid
- Totalforsvaret
- Alminnelig verneplikt

Regjeringen og de tre sentrumpartiene legger til grunn et troverdig Forsvar som har styrke og kapasitet til å forhindre noen form for politisk eller militært press utenfra. For å forebygge, hindre og eventuelt bistå om landet utsettes for overgrep, skal også vår sikkerhetspolitiske forankring i NATO være et viktig fundament. Regjeringen har forøvrig trukket opp hvordan Forsvaret skal løse disse målene i Langtidsmeldingen som Stortinget behandlet i 1998.

Disse medlemmer viser til at bevilgningene på forsvarsbudsjettet i samråd med regjeringen vil bli foreslått øket med 450 mill. kroner utover regjeringens opprinnelige forslag. Dette bil bli prioritert på 3 hovedområder:

- Førstegangstjenesten i 1999 skal gjennomføres på samme nivå som i 1998
- Kystvakten tilføres ressurser i en slik størrelse at det blir en reell økning fra 1998.
- Investeringer.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag til fordeling av rammeøkning:

rasjonell forsvarsplanlegging. Det fremlagte budsjett bryter med disse grunnleggende prinsipper og er i strid med de prinsipper og budsjetttrammer som Stortinget la til grunn under behandlingen av langtidsmeldingen.

Disse medlemmer slår fast at budsjettproposisjonens forslag vil innebære at førstegangstjenesten vil kunne reduseres til 9 måneder, noe som vil medføre at de vernepliktige ikke vil få en utdanning som kvalifiserer til en plassering i mobiliseringsforsvaret og der utdanningen ikke vil gi det nødvendige grunnlag for å kunne tjenestegjøre i internasjonale operasjoner. Disse medlemmer vil peke på at budsjettet vil føre

til redusert øvingsaktivitet, og redusere mulighetene for å skaffe kvalifisert kontraktsbefal til utdanningsavdelingene. Videre vil forslaget medføre at befalslever under pliktåret ikke får adekvat tjeneste og at flere garnisoner vil måtte gå på «tomgang» i store deler av året uten at det faste personellet får grunnlag for å gjøre den tjenesten de primært skal utføre.

Disse medlemmer vil videre peke på at budsjettproposisjonen fører til en sterk reduksjon i grunnleggende befalsutdanning og at en rekke strukturelementer som f.eks. F-5 jagerfly settes på bakken, EK-fly og transportmaskiner ikke får midler til nødvendig vedlikehold, ubåter fases ut og at nylig modern-

iserte luftforsvarssystemer legges i «møllpose». Dette er etter disse medlemmers mening ikke akseptabelt.

Disse medlemmer vil gå imot at Forsvarets musikk tilføres 7 nye stillingshemler. Innsatsen må konsentreres om å bevare Forsvarets kjerneaktiviteter.

Disse medlemmer har derfor i sitt budsjettforslag foreslått en netto påplussing på forsvarsbudsjettet med i alt 1 086 mill. kroner som vil være nødvendig for å rette opp noen av de skjevheter som er oppstått i forhold til vedtatt målsetting for forsvarsstrukturen. Dette medførte følgende påplussinger:

Kap.1731	post 01	Hæren	økes med	354,9 mill. kroner
Kap.1732	post 01	Sjøforsvaret	økes med	120,3 mill. kroner
Kap.1733	post 01	Luftforsvaret	økes med	120,3 mill. kroner
Kap.1760	post 45	Større utstyrsanskaffelser	økes med	486 mill. kroner
	post 47	Nybygg og nyanlegg	økes med	20 mill. kroner
Kap.1790	post 01	Kystvakten	økes med	30 mill. kroner
Sum påplussinger				1 131,5 mill. kroner

De foreslåtte reduksjoner fordeles som følger:

Kap.1700	post 01	Forsvarsdepartementet	reduseres med	7,5 mill. kroner
Kap.1700	post 73	Forskning og utvikling	reduseres med	1,5 mill. kroner
Kap.1710	post 01	Fellesinstitusjoner under FD	reduseres med	5,0 mill. kroner
Kap.1710	post 51	Tilskudd til FFI	reduseres med	1,0 mill. kroner
Kap.1710	post 52	Tilskudd til FBT	reduseres med	1,0 mill. kroner
Kap.1719	post 43	Til disposisjon for FD	reduseres med	10,0 mill. kroner
Kap.1795	post 01	Kulturelle og allmenntilgode formål	reduseres med	1,5 mill. kroner
Sum reduksjoner				26,5 mill. kroner

Hovedprioriteringer fra Høyres fraksjon

Komiteens medlem fra Høyre viser til Innst. S. nr. 245 (1997-98), jf. St.meld. nr. 22 (1997-98). Der gikk Høyre inn for de foreslåtte mål, men pekte på at det ville kreve en årlig realvekst i budsjettene på 1 1/2 pst. for å nå dem, samtidig som utenlandsoperasjoner blir finansiert som tillegg. Høyre går i sitt budsjettforslag inn for en konsekvent gjennomføring av langtids-

meldingens mål. Dette medlem peker på nødvendigheten av å sørge for konsekvent samsvar mellom mål og midler i forsvarspolitikken og at Høyre derfor har lagt ovennevnte forutsetninger til grunn i finansinstillingen. Dette innebar en brutto påplussing på forslaget til forsvarsbudsjett med 1 160 mill. kroner (815 mill. kroner + 345 mill. kroner) fordelt på de respektive kapitler:

Kap.	Post	Formål	Beløp (mill. kroner)
1731		Hæren (jf. kap. 4731)	
	01	Driftsutgifter	271,5
1732		Sjøforsvaret (jf. kap. 4732)	
	01	Driftsutgifter	103,0
1733		Luftforsvaret (jf. kap. 4733)	
	01	Driftsutgifter	17,0
1760		Nyanskaffelser av materiell og nybygg og nyanlegg (jf. kap. 4760)	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	505,9

Kap.	Post	Formål	Beløp (mill. kroner)
1790		Kystvakten (jf. kap. 4790)	
	01	Driftsutgifter	30,6
1791		Redningshelikoptertjenesten (jf. kap. 4791)	
	01	Driftsutgifter	12,0
1792		Norske styrker i utlandet (jf. kap. 4792)	
	01	Driftsutgifter	220,0
		Sum	1 160,0

Samtidig ble det foreslått følgende kutt:

Kap.	Formål	Beløp (mill. kroner)
1700	Forsvarsdepartementet	13
1710	Fellesinstitusjoner og statsforetak under Forsvarsdepartementet	20
1719	Fellesutgifter under Forsvarsdepartementet	10
1720	Felles ledelse og kommandoapparat	10
1725	Fellesinstitusjoner og -utgifter under Forsvarets overkommando	20
1795	Kulturelle og allmenntillegte formål	10
	Sum	83

Dette medlems netto påplussing ble derved:

	1 160 mill. kroner
	- 83 mill. kroner
Netto påplussing	1 077 mill. kroner

Oppsummering

Ved Stortingets vedtak 30. november 1998 er netto utgiftsramme fastsatt til 23 895 078 000 kroner.

Komiteen har ingen avvikende forslag til fordeling av rammeområde 8. Dette fremgår av tabell 1 under hovedprioriteringer.

Komiteen viser til den inngåtte budsjettavtale mellom Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Venstre, og til Stortingets flertallsvedtak om et tillegg til forsvarsrammen på 450 mill. kroner basert på Budsjett-innst. S. I. Tillegg nr. 1 (1998-99).

Komiteen er enig i at denne ramme fordeles slik:

Kap. 1731	Hæren	post 01	økes med	181 mill. kroner
Kap. 1732	Sjøforsvaret	post 01	økes med	53 mill. kroner
Kap. 1733	Luftforsvaret	post 01	økes med	66 mill. kroner
Kap. 1760	Nyanskaffelser av materiell og nybygg og yanlegg	post 45	økes med	100 mill. kroner
Kap. 1790	Kystvakten	post 01	økes med	50 mill. kroner

Tabell 1 angir komiteens standpunkter under kapitler som inngår i rammeområde 8.

Tabell 1: Forslag til fordeling av rammeområde 8 fra Regjeringen og fra komiteen. Alle tall i tusen kroner. 90-postene inngår ikke i kapitlene.

Utgifter

Kap.	Post	Formål	St.prp. nr. 1 med Tillegg nr. 1	Komiteen
42		Forsvarets ombudsmannsnemnd	2 680	2 680
	1	Driftsutgifter	2 680	2 680

Kap.	Post	Formål	St.prp. nr. 1 med Tillegg nr. 1	Komiteen
481		Direktoratet for sivilt beredskap (jf. kap. 3481)	272 034	272 034
	1	Driftsutgifter	247 341	247 341
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	24 393	24 393
	70	Overføring til private	300	300
993		Skipsfartsberedskap	3 400	3 400
	1	Driftsutgifter	600	600
	70	Tilskudd til Skipsfartens beredskapssekretariat	2 800	2 800
1700		Forsvarsdepartementet	130 688	130 688
	1	Driftsutgifter	123 688	123 688
	73	Forskning og utvikling	7 000	7 000
1710		Fellesinstitusjoner og statsforetak under Forsvarsdepartementet (jf. kap. 4710)	595 664	595 664
	1	Driftsutgifter	322 584	322 584
	51	Tilskudd til Forsvarets forskningsinstitutt	168 523	168 523
	52	Tilskudd til Forsvarets bygningstjeneste	50 057	50 057
	70	Renter låneordning	4 500	4 500
	76	Tilskudd til personalforpliktelser	37 000	37 000
	77	Tilskudd til omstilling og overdratte forpliktelser	13 000	13 000
1719		Fellesutgifter under Forsvarsdepartementet (jf. kap. 4719)	166 843	164 843
	1	Driftsutgifter	18 757	18 757
	43	Til disposisjon for Forsvarsdepartementet	20 000	18 000
	71	Overføringer til andre	46 086	46 086
	75	Norges tilskudd til NATOs driftsbudsjett	82 000	82 000
1720		Felles ledelse og kommandoapparat (jf. kap. 4720)	1 145 291	1 145 291
	1	Driftsutgifter	1 145 291	1 145 291
1725		Fellesinstitusjoner og -utgifter under Forsvarets overkommando (jf. kap. 4725)	1 132 645	1 132 645
	1	Driftsutgifter	1 009 645	1 009 645
	50	Overføring til Statens Pensjonskasse	108 000	108 000
	72	Avgangsstimulerende tiltak	15 000	15 000
1731		Hæren (jf. kap. 4731)	4 555 467	4 736 467
	1	Driftsutgifter	4 553 467	4 734 467
	72	Avgangsstimulerende tiltak	2 000	2 000
1732		Sjøforsvaret (jf. kap. 4732)	2 733 390	2 786 390
	1	Driftsutgifter	2 733 390	2 786 390
1733		Luftforsvaret (jf. kap. 4733)	3 545 195	3 611 195
	1	Driftsutgifter	3 545 195	3 611 195
1734		Heimevernet (jf. kap. 4734)	709 742	709 742
	1	Driftsutgifter	709 742	709 742
1735		Forsvarets etterretningstjeneste	549 749	549 749
	21	Spesielle driftsutgifter	549 749	549 749
1760		Nyanskaffelser av materiell og nybygg og nyanlegg (jf. kap. 4760)	7 526 798	7 626 798
	1	Driftsutgifter	326 904	326 904
	44	Fellesfinansierte bygge- og anleggsarbeider, nasjonalfinansiert andel	108 833	108 833
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	5 625 073	5 725 073
	47	Nybygg og nyanlegg	926 910	926 910
	48	Fellesfinansierte bygge- og anleggsarbeider, fellesfinansiert andel	355 995	355 995
	75	Fellesfinansierte bygge- og anleggsarbeider, Norges tilskudd til NATOs investeringsprogram for sikkerhet	183 083	183 083
1790		Kystvakten (jf. kap. 4790)	520 137	570 137
	1	Driftsutgifter	520 137	570 137

Kap.	Post	Formål	St.prp. nr. 1 med	
			Tillegg nr. 1	Komiteen
1791		Redningshelikoptertjenesten (jf. kap. 4791)	189 303	189 303
	1	Driftsutgifter	189 303	189 303
1792		Norske styrker i utlandet (jf. kap. 4792)	281 000	281 000
	1	Driftsutgifter	281 000	281 000
1795		Kulturelle og allmenntilgittige formål (jf. kap. 4795)	206 332	208 332
	1	Driftsutgifter	146 707	146 707
	47	Nybygg og nyanlegg	35 335	35 335
	60	Tilskudd til kommuner	23 150	23 150
	72	Overføringer til andre	1 140	3 140
2463		Forsvarets bygningstjeneste	0	0
	24	Driftsresultat:	0	0
	1	Driftsinntekter	-211 082	-211 082
	2	Driftsutgifter	211 082	211 082
		Sum utgifter	24 266 358	24 716 358

Inntekter

Kap.	Post	Formål	St.prp. nr. 1 med	
			Tillegg nr. 1	Komiteen
3481		Direktoratet for sivilt beredskap (jf. kap. 481)	5 043	5 043
	3	Diverse inntekter	5 043	5 043
4710		Fellesinstitusjoner og statsforetak under Forsvarsdepartementet (jf. kap. 1710)	40 438	40 438
	1	Driftsinntekter	24 500	24 500
	11	Salgsinntekter	12 915	12 915
	70	Renter låneordning	3 023	3 023
4720		Felles ledelse og kommandoapparat (jf. kap. 1720)	21 777	21 777
	1	Driftsinntekter	7 500	7 500
	11	Salgsinntekter	14 277	14 277
4725		Fellesinstitusjoner og inntekter under Forsvarets overkommando (jf. kap. 1725)	63 551	63 551
	1	Driftsinntekter	1 820	1 820
	11	Salgsinntekter	29 985	29 985
	15	Refusjon arbeidsmarkedstiltak	31 746	31 746
4731		Hæren (jf. kap. 1731)	67 823	67 823
	1	Driftsinntekter	9 445	9 445
	11	Salgsinntekter	41 896	41 896
	15	Refusjon arbeidsmarkedstiltak	13 370	13 370
	17	Refusjon lærlinger	2 306	2 306
	60	Refusjon fra fylkene	806	806
4732		Sjøforsvaret (jf. kap. 1732)	46 606	46 606
	1	Driftsinntekter	14 100	14 100
	11	Salgsinntekter	32 506	32 506
4733		Luftforsvaret (jf. kap. 1733)	92 946	92 946
	1	Driftsinntekter	23 276	23 276
	11	Salgsinntekter	69 670	69 670
4734		Heimevernet (jf. kap. 1734)	2 340	2 340
	1	Driftsinntekter	1 100	1 100
	11	Salgsinntekter	1 240	1 240
4760		Nyanskaffelser av materiell, nybygg og nyanlegg (jf. kap. 1760)	446 447	446 447
	47	Salg av eiendom	48 374	48 374
	48	Fellesfinansierte bygge- og anleggsinntekter	352 723	352 723

Kap.	Post	Formål	St.prp. nr. 1 med Tillegg nr. 1	Komiteen
	49	Salg av boliger	45 350	45 350
4790		Kystvakten (jf. kap. 1790)	420	420
	1	Driftsinntekter	347	347
	11	Salgsinntekter	73	73
4791		Redningshelikoptertjenesten (jf. kap. 1791)	23 626	23 626
	11	Salgsinntekter	23 626	23 626
4792		Norske styrker i utlandet (jf. kap. 1792)	3 670	3 670
	1	Driftsinntekter	170	170
	11	Salgsinntekter	3 500	3 500
4795		Kulturelle og allmenntilgjengelige formål (jf. kap. 1795)	5 484	5 484
	1	Driftsinntekter	5 000	5 000
	11	Salgsinntekter	484	484
4799		Militære bøter	1 109	1 109
	80	Bøter	1 109	1 109
Sum inntekter			821 280	821 280
Sum netto			23 445 078	23 895 078
Avvik fra rammevedtak			450 000	0

De enkelte kapitler

Kap. 42 Forsvarets ombudsmannsnemnd

Utgifter:

Blå bok 1998	kr 2 410 000
Forslag St.prp. nr. 1 (1998-99)	kr 2 680 000

Komiteen viser til Innst. S. nr. 169 (1997-98), jf. Dokument nr. 5 (1997-98) Ombudsmannsnemnda for Forsvarets innberetning om virksomheten i tiden 1. januar - 31. desember 1997, der komiteen uttalte behov for en best mulig oversikt og styring av midlene til velferdsformål. Det vises for øvrig til merknader under kap. 1725.

Kap. 481-3481 Direktoratet for sivilt beredskap

Utgifter:

Blå bok 1998	kr 258 043 000
Forslag St.prp. nr. 1 (1998-99)	kr 272 034 000

Inntekter:

Blå bok 1998	kr 1 727 000
Forslag St.prp. nr. 1 (1998-99)	kr 5 043 000

Komiteen viser til St.meld. nr. 25 (1997-98) Hovedretningslinjer for det sivile beredskaps virksomhet og utvikling i tiden 1999 - 2000, jf. Innst. S. nr. 241 (1997-98).

Bevilgningen på kap. 481 er økt med 14 mill. kroner eller 5,4 pst. Dette er i tråd med langtidsmeldingens forutsetninger. Komiteen er tilfreds med de foreslåtte bevilgninger. Dette vil legge et godt grunnlag for gjennomføring av de mål og strategier som er nedfelt i langtidsmeldingen.

Komiteen viser til omtalen av år 2000-beredskapen i budsjettet, og at også innenfor dette området

gjelder prinsippet om at den myndighet som har ansvaret for en sektor til daglig, også har et ansvar for å kartlegge, planlegge og gjennomføre eventuelle beredskapstiltak. Ut over dette har Justisdepartementet et samordningsansvar. Komiteen slutter seg til de tiltak som er beskrevet i budsjettforslaget.

Komiteen viser til at forslag til nytt beskyttelseskonsept vil bli fremlagt så snart som praktisk mulig.

Kap. 993 Handels- og skipsfartsberedskap m.m.

Utgifter:

Blå bok 1998	kr 3 300 000
Forslag St.prp. nr. 1 (1998-99)	kr 3 400 000

Komiteen viser til at kapitlet omfatter de deler av den sivile beredskap som ligger under nærings- og handelsministerens ansvarsområde. En vesentlig del av midlene går til Skipsfartens beredskapssekretariat, som er et sentralt organ for å oppnå de mål og strategier som ligger under dette kapitlet.

Komiteen slutter seg til de mål og strategier som er nedfelt i budsjettproposisjonen.

Kap. 1700-4700 Forsvarsdepartementet

Utgifter:

Blå bok 1998	kr 106 694 000
Forslag St.prp. nr. 1 (1998-99)	kr 130 688 000

Inntekter:

Blå bok 1998	0
Forslag St.prp. nr. 1 (1998-99)	0

Komiteen har merket seg en økning i forhold til vedtatt budsjett 1998 (Blå bok). Økningen skyldes at enkelte poster i kapitlet tidligere lå under kap. 1719.

Komiteen støtter satsingen på ny IT-strategi. Investeringskostnadene er ført opp under kap. 1760.

Komiteen har merket seg fortsatt vilje til satsing på forskning bl.a. ved studier om bruk av Forsvarets ressurser på nye typer sikkerhetsrelaterte utfordringer.

Kap. 1710-4710 Fellesinstitusjoner og statsforetak under Forsvarsdepartementet

Utgifter:

Blå bok 1998	kr 269 110 000
Forslag St.prp. nr. 1 (1998-99)	kr 596 664 000

Inntekter:

Blå bok 1998	kr 37 315 000
Forslag St.prp. nr. 1 (1998-99)	kr 48 500 000

Komiteen har merket seg at dette kapitlet nå omfatter flere fellesinstitusjoner og statsforetak under Forsvarsdepartementet, og at dette kapitlet dermed gir en bedre samlet oversikt over de utgifter disse institusjoner og foretak medfører.

Forsvarets tele- og datatjeneste

Komiteen støtter den foreslåtte økning til Forsvarets tele- og datatjeneste som er en følge av FDTs driftsansvar for iverksetting av nye informasjonssystemer, samt planlegging og mulig oppstart av Forsvarets felles programvare og driftssenter.

Komiteen har for øvrig merket seg at FTDs nye interne organisasjonsstruktur skal være fastsatt og gjennomført i 1999.

Forsvarets boligjeneste

Komiteen har merket seg at en for å motivere til boliganskaffelse, har departementet til hensikt å øke lånegrensen i Befalens låneordning del 1. Komiteen er enig i at slike tiltak iverksettes for å stimulere personell til mobilitet. Komiteen vil peke på at en god boligpolitikk er viktig tiltak for å beholde personell i Forsvaret.

Forsvarets forskningsinstitutt

Komiteen har merket seg at det er foreslått et ekstraordinært investeringstilskudd for å ferdigstille fornyelsen av infrastrukturen på IT-området og for å ivareta de ekstraordinære kostnadene i forbindelse med år 2000-problemet.

Kap. 1719-4719 Fellesinstitusjoner og utgifter/inntekter under Forsvarsdepartementet

Utgifter:

Blå bok 1998	kr 346 538 000
Forslag St.prp. nr. 1 (1998-99)	kr 166 843 000

Inntekter:

Blå bok 1998	kr 11 000 000
Forslag St.prp. nr. 1 (1998-99)	0

Komiteen viser til de budsjett-tekniske endringer det er redegjort for i proposisjonen.

Komiteen viser til den betydning det har å ta vare på dokumentasjonen om vår okkupasjonshistorie, jf. Budsjett-Innst. S. nr. 7 (1997-98). Komiteen viser til at Bergen Forsvarsforening har søkt departementet om midler til å etablere Bergenhus Festningsmuseum i magasinbygget på Koengen. Komiteen ser positivt på denne søknaden, og foreslår en bevilgning på 2 mill. kroner til dette i 1999, fulgt opp med en tilsvarende bevilgning i det påfølgende budsjettår. Komiteen vil i forståelse med departementet foreslå å redusere kap. 1719 post 43 med 2 mill. kroner, mens kap. 1795 post 72 foreslås økt tilsvarende.

Kap. 1720-4720 Felles ledelse og kommandoapparat

Utgifter:

Blå bok 1998	kr 1 050 256 000
Forslag St.prp. nr. 1 (1998-99)	kr 1 145 291 000

Inntekter:

Blå bok 1998	kr 17 508 000
Forslag St.prp. nr. 1 (1998-99)	kr 21 777 000

Komiteen har merket seg at posten reelt er økt med ca. 27,5 mill. kroner.

Komiteen viser til at Regjeringen gjennom Langtidsmeldingen varslet at innsparingspotensialet i den nye organiseringen av Forsvarets øverste ledelse skulle realiseres i planperioden, og at ledelsesapparatet skal dimensjoneres for å muliggjøre reduksjon i driftsutgiftene. Komiteen viser videre til at Regjeringen gjennom Langtidsmeldingen signaliserte at organiseringen av Forsvarets øverste militære ledelse skulle utvikles videre.

Komiteen er kjent med at et innledende arbeid er i gang for å se på en omorganisering av Forsvarets ledelse. Komiteen imøteser en rask avklaring av disse forholdene slik at Langtidsmeldingens intensjon kan oppnås.

Kap. 1725-4725 Fellesinstitusjoner og utgifter/inntekter under Forsvarets overkommando

Utgifter:

Blå bok 1998	kr 898 788 000
Forslag St.prp. nr. 1 (1998-99)	kr 1 132 645 000

Inntekter:

Blå bok 1998	kr 22 573 000
Forslag St.prp. nr. 1 (1998-99)	kr 63 591 000

Komiteen har merket seg at kapitlet er tilført midlene fra tidligere kap. 1793 Voksenopplæringen og kap. 1798 Forsvarets ressursorganisasjon.

Komiteen viser til at totale driftsutgifter på kapitlet er på mer enn 1 mrd. kroner. Komiteen vil peke på behovet for en sterkere synliggjøring av utviklingen i driftsutgiftene for de enkelte felter og institusjoner som inngår i det nye kapitlet, med spesiell vekt på Voksenopplæringen, Velferdstjenesten og Forsvarets ressursorganisasjon, jf. også merknad under kap. 42 Forsvarets ombudsmannsnemnd.

Komiteen har merket seg at det skal gjøres en ny vurdering av den framtidige kommandotilknytning for Forsvarets Studiesenter Nord-Norge, og at den framtidige kommandotilknytning vil ta høyde for at studiesenteret skal konsentrere seg om personellet som tjenestegjør i Nord-Norge og deres familier. Komiteen imøteser å bli informert om denne utviklingen.

Komiteen har merket seg at det langsiktige målet om 1 000 lærlinger innen år 2000 kan bli vanskelig å nå med redusert førstegangstjeneste som foreslått i proposisjonen. Komiteen viser her til sine merknader om førstegangstjenesten i kap. III, samt hovedprioriteringer under kap. V.

Komiteen har merket seg at det fra dette budsjettåret er innført differensierte minimumssatser pr. tjenestegjørende dag og at minimumssatsen er øremerket til velferdstiltak. Komiteen er tilfreds med dette. Komiteen har merket seg at departementet synes å mene at fordelingshensynet ikke krever at Velferdstjenesten skilles ut som eget budsjettkapittel. Komiteen finner imidlertid å fastholde behovet for en overordnet oversikt og styring av Forsvarets innsats på velferdssektoren, og vil anmode om at de differensierte minimumssatser blir synliggjort og eventuelt kommentert i de årlige budsjettforslagene. Det forutsettes at regnskapsreglene sikrer ensartet regnskapsføring av utgiftene til velferdsformål.

Kap. 1731-4731 Hæren

Utgifter:

Blå bok 1998 kr 4 432 523 000
Forslag St.prp. nr. 1 (1998-99) kr 4 555 467 000

Inntekter:

Blå bok 1998 kr 68 859 000
Forslag St.prp. nr. 1 (1998-99) kr 67 823 000

Komiteen har merket seg at post 01 i proposisjonen er reelt redusert med ca. 141,5 mill. kroner hovedsakelig som følge av redusert førstegangstjeneste.

Komiteen viser til sine merknader under del III Hovedmål og prioriteringer. Komiteen legger til grunn at alle vernepliktige som tilfredsstiller kravene kalles inn også i 1999, og at førstegangstjenesten, inkludert tjenestetidens lengde, gjennomføres i samsvar med gjeldende opplegg og regler som Stortinget tidligere har vedtatt. Komiteen viser til at på denne bakgrunn er det nødvendig å foreslå kapitlets post 01 styrket med 181 mill. kroner.

Komiteen har merket seg at arbeidet med å etablere den vedtatte krigsstrukturen fortsetter også i 1999, og at omorganiseringen av 6. divisjon fortsatt blir prioritert slik at ny divisjonsstruktur vil være etablert innen år 2000.

Komiteen har videre merket seg at Hærens øvrige krigsstruktur i hovedsak er på plass, men at det tar tid å tilføre avdelingene det nødvendige materiell. Komiteen understreker nødvendigheten av at hele krigsstrukturen etableres som forutsatt i tidligere vedtatte planer både med hensyn til personell, materiell og øving.

Komiteen er innforstått med at Hæren konsentrerer hoveddelen av sin øvingsvirksomhet til deltakelse i øvelse Battle Griffin i 1999.

Kap. 1732-4732 Sjøforsvaret

Utgifter:

Blå bok 1998 kr 2 674 894 000
Forslag St.prp. nr. 1 (1998-99) kr 2 733 390 000

Inntekter:

Blå bok 1998 kr 46 355 000
Forslag St.prp. nr. 1 (1998-99) kr 46 606 000

Komiteen har merket seg at post 01 i proposisjonen har blitt foreslått redusert med 90 mill. kroner i 1999.

Komiteen er opptatt av at personellstyrken skal ha den kvantitet og kvalitet som må til for å kunne sette Sjøforsvaret i stand til å løse oppdrag i krig og fred. Årsverk må styres til prioriterte oppgaver. Den kompetansen som er nødvendig må utvikles.

Med det altfor store antall befal som er i permisjon, er det allerede i dag problemer med å besette viktige stillinger. Med redusert driftsbudsjett blir det enda flere liggedøgn ved kai, redusert kompetanse og motivering hos personellet.

Komiteen er opptatt av at Sjøforsvaret skal kunne løse sine overordnede oppdrag om sjøkontroll og kunne delta i internasjonale flåtestyrker i fredsbevarende eller fredsopprettende operasjoner også i fremtiden.

Komiteen finner på denne bakgrunn det nødvendig å øke Sjøforsvarets driftsbudsjett med 53 mill. kroner.

Kap. 1733-4733 Luftforsvaret

Utgifter:

Blå bok 1998 kr 3 348 064 000
Forslag St.prp. nr. 1 (1998-99) kr 3 545 195 000

Inntekter:

Blå bok 1998 kr 116 112 000
Forslag St.prp. nr. 1 (1998-99) kr 92 946 000

Komiteen har merket seg at kapitlet i proposisjonen reelt sett er økt med ca. 13 mill. kroner, og at dette skyldes i hovedsak ekstra utgifter ifm. overføringsfly-

ging på F-16 i USA og økte utgifter ifm. flytimeproduksjon.

Komiteen har merket seg de betydelige kostnader det medfører å kvalifisere piloter i USA. Komiteen ber departementet treffe tiltak slik at utdanning av F-16-piloter skjer så kosteffektivt som mulig.

Komiteen har merket seg at betydelige organisasjonsendringer skal foretas i Luftforsvaret i tråd med Stortingets behandling av Innst. S. nr. 245 (1997-98), jf. St.meld. nr. 22 (1997-98) og Innst. S. nr. 244 (1997-98), jf. St.prp. nr. 45 (1997-98).

Komiteen er bekymret over at stor tilfeldig avgang blant yrkesbefalet i perioden 1995-98 har bidratt til et lavere erfaringsnivå og en ubalanse i Luftforsvarets befalskorps. Komiteen er videre bekymret for Norges evne til å påta seg forpliktelser i henhold til IRF-avdelingen i NATO.

Komiteen er overrasket over at departementet angir det som et mål for virksomheten i 1998 å minske personellunderskuddet innen teknisk bransje, samtidig som tallene for de forskjellige utdanningskategorier viser en betydelig reduksjon.

Komiteen har merket seg at det vurderes å utfase F-5-kampfly og P-3N Orionfly, samt nedleggelse av 336-skvadronen.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Kristelig Folkeparti og Senterpartiet, forutsetter at departementet kommer tilbake til Stortinget med denne saken på et tidligst mulig tidspunkt, og at virksomheten ved skvadronen opprettholdes inntil Stortingets avgjørelse foreligger.

Komiteens medlemmer fra Kristelig Folkeparti og Senterpartiet viser til omtale av saken i proposisjonen.

Komiteen vil på denne bakgrunn vise til at post 01 foreslås styrket med 66 mill. kroner.

Kap. 1734-4734 Heimevernet

Utgifter:

Blå bok 1998	kr 639 977 000
Forslag St.prp. nr. 1 (1998-99)	kr 709 742 000

Inntekter:

Blå bok 1998	kr 2 330 000
Forslag St.prp. nr. 1 (1998-99)	kr 2 340 000

Komiteen har merket seg at innenfor et stramt totalt driftsbudsjett for Forsvaret er kapitlets post 01 i proposisjonen foruten lønns- og priskompensasjon økt med ca. 30 mill. kroner, og at dette skyldes flere tjenestegjørende dager i Heimevernet.

Komiteen forutsetter at tempoet i kolokalisering for Hærens regimenter og HV-distrikter økes i samsvar med Stortingets tidligere vedtak.

Kap. 1735 Forsvarets etterretningstjeneste

Utgifter:

Blå bok 1998	kr 431 999 000
Forslag St.prp. nr. 1 (1998-99)	kr 549 749 000

Kap. 1760-4760 Nyanskaffelser av materiell og nybygg og nyanlegg

Utgifter:

Blå bok 1998	kr 7 748 241 000
Forslag St.prp. nr. 1 (1998-99)	kr 7 526 798 000

Inntekter:

Blå bok 1998	kr 413 871 000
Forslag St.prp. nr. 1 (1998-99)	kr 446 447 000

Komiteen har merket seg at Forsvaret i henhold til budsjettproposisjonen skal gjennomføre materielinvesteringsprosjekt i 1999 for 5 625,1 mill. kroner. Komiteen er oppmerksom på at dette representerer en reduksjon etter at priskompensasjon er trukket ut på 419,2 mill. kroner i forhold til 1998, og at den reelle reduksjonen på materielinvesteringer i budsjettproposisjonen er på nærmere 7 pst.

Komiteen viser til at Regjeringen gjennom St.meld. nr. 22 (1997-98) Hovedretningslinjer for Forsvarets virksomhet og utvikling i tiden 1999-2002 (Langtidsmeldingen) anga at for å videreutvikle et nasjonalt balansert forsvar kreves samlede investeringer på omlag 24 mrd. kroner i perioden 1999-2002. Komiteen viser i denne sammenheng til at Regjeringen i Langtidsmeldingen, og som Stortinget sluttet seg til gjennom behandlingen av Innst. S. nr. 245 (1997-98), fastslo at for å opprettholde et troverdig invasjonforsvar og Forsvarets evne til å løse et bredt spekter av andre nødvendige oppgaver, gir ikke dagens sikkerhetspolitiske situasjon rom for fortsatt svekkede budsjetter.

Komiteen viser videre til at Regjeringen gjennom Stortingets behandling av Langtidsmeldingen er pålagt å fremme for Stortinget en innarbeiding av alle investeringer slik at den fullstendige investeringsprofil og reviderte måltall gjennom programperioden fremkommer. Komiteen viser til at en slik investeringsprofil skal fremmes innen utgangen av 1998, og imøteser dette. Komiteen vil under behandlingen av investeringsprofilen komme nærmere tilbake til disse forholdene.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Senterpartiet, viser til sine merknader i Innst. S. nr. 245 (1997-98), jf. St.meld. nr. 22 (1997-98) om behovet for å investere i nye missiltorpedobåter. Flertallet legger til grunn at man under forutsetning av et tilfredsstillende prøveprosjekt gjennomfører anskaffelsen av nye missiltorpedobåter. For å sikre produksjonskapasiteten knyttet til denne oppgaven er det av stor betydning at et prinsippvedtak kan fattes så tidlig i den nye langtidsprogramperioden som mulig, med sikte på bevilgninger over de årlige budsjettene fra år 2000.

Regjeringen har i St.meld. nr. 22 (1997-98) varslet en mulig beslutning om anskaffelse av nye missiltorpedo-

båter (MTBer) i løpet av perioden 1999-2006. Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Senterpartiet avventer regjeringens nærmere redegjørelse vedrørende Forsvarets investeringsprofil og vil vurdere spørsmålet om anskaffelse av nye MTB'er i lys av denne. Disse medlemmer erkjenner imidlertid at det er nødvendig med en streng prioritering av nye prosjekter for at St.meld. nr. 22 (1997-98) skal kunne realiseres, og at innfasningstidpunktet for MTBer ikke er bare avhengig av kostnader. MTB-prosjektet må også vurderes opp mot usikkerhet vedrørende tekniske løsninger og framdrift i prosjektet Nytt norsk sjømålsmissil (NSM). Disse medlemmer vil derfor komme tilbake til tidspunktet for anskaffelse av MTBer.

Komiteen viser til at etter Stortingets behandling av rammeområde 8 foreslås det å styrke kapitlet med 100 mill. kroner for å bringe bevilgningene nærmere Langtidsmeldingens intensjoner.

Kap. 1790-4790 Kystvakten

Utgifter:

Blå bok 1998	kr 699 718 000
Forslag St.prp. nr. 1 (1998-99)	kr 520 137 000

Inntekter:

Blå bok 1998	kr 138 000
Forslag St.prp. nr. 1 (1998-99)	kr 420 000

Komiteen har merket seg at Kystvakten har fått stadig flere oppdrag å utføre.

Komiteen vil også peke på at Kystvakten i 1999 vil få seg tillagt enda flere oppgaver blant annet gjennom Kystvaktloven som trer i kraft i 1999. Denne loven vil gi Kystvakten utvidede fullmakter til havs og i indre kystfarvann.

Komiteen har merket seg at NEAFC-avtalen om kontroll av fisket i internasjonale farvann, vil gi Kystvakten nye oppdrag i 1999.

Komiteen vil også peke på at smugling av alkohol og narkotiske stoffer langs vår langstrakte kyst har vist økende tendenser og at Kystvakten har utført oppgavene på en svært tilfredsstillende måte så langt.

Komiteen vil på denne bakgrunn øke Kystvaktens driftsbudsjett med 50 mill. kroner.

Komiteen viser for øvrig til sine merknader under del VII Informasjonssaker med hensyn til Den indre kystvakt (IKV).

Kap. 1791-4791 Redningshelikoptertjenesten

Utgifter:

Blå bok 1998	kr 193 521 000
Forslag St.prp. nr. 1 (1998-99)	kr 189 303 000

Inntekter:

Blå bok 1998	kr 23 440 000
--------------------	---------------

Forslag St.prp. nr. 1 (1998-99) kr 23 626 000

Komiteen har merket seg at kap. 1791 post 01 i proposisjonen er redusert med 12 mill. kroner i forhold til budsjettet for 1998, og har forstått at dette har sammenheng med at en foreslår at redningshelikoptertjenestens detasjement på Vigra avvikles, samtidig med at det ikke planlegges innleie av redningshelikopter til Oslofjorden.

Komiteen har videre merket seg at Regjeringen tar sikte på midlertidig å utplassere et av Forsvarets Sea King-helikoptre til Rygge hovedflystasjon for å styrke redningsberedskapen i Oslofjorden og Skagerrak i løpet av 1999.

Komiteen forutsetter at utplasseringen av redningshelikopter på Rygge vil skje så raskt som mulig i 1999.

Komiteen har for øvrig merket seg at Justisdepartementet tidlig i 1999 tar sikte på å legge frem en stortingsmelding om fremtidig basemønster for redningshelikopterne.

Kap. 1792-4792 Norske styrker i utlandet

Utgifter:

Blå bok 1998 kr 561 553 000

Forslag St.prp. nr. 1 med Tillegg nr. 1 (1998-99) kr 281 000 000

Inntekter:

Blå bok 1998 kr 36 116 000

Forslag St.prp. nr. 1 (1998-99) kr 3 670 000

Komiteen viser til at Norge har forpliktet seg til å opprettholde en FN-beredskapsstyrke på totalt inntil 2 022 befal og mannskaper for deltakelse i FNs fredsoperasjoner og tilsvarende en beredskapsstyrke på 1 335 befal og mannskaper for deltakelse i NATO-oppgaver utenfor Norge, samt ulike styrke kategorier som kan settes inn i VEU-ledede operasjoner.

Komiteen har merket seg at Forsvarets opplegg og struktur for internasjonal deltakelse er under vurdering og at en stortingsmelding om emnet vil bli lagt fram i løpet av vårsesjonen 1999.

Komiteen forutsetter at det i den sammenheng blir lagt spesiell vekt på de erfaringene som er gjort under operasjonene i tidligere Jugoslavia i regi av henholdsvis FN og NATO.

Komiteen er enig i at Norges engasjement i internasjonale fredsoperasjoner må sees som en integrert del av norsk sikkerhets- og forsvarspolitik. Samtidig understreker komiteen nødvendigheten av at kostnaden ved slikt engasjement konsekvent finansieres som tillegg til den ordinære forsvarsrammen, og minner om at Stortinget la dette til grunn under behandlingen av langtidsmeldingen (St.meld. nr. 22 (1997-98)) i juni i år.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Kristelig Folkeparti og Senterpartiet, peker på at

Regjeringen brøt denne forutsetningen i sitt budsjettforslag for kommende år, i det utgiftene for 1. kvartal ble dekket innenfor rammen, mens kostnadene for 2. kvartal, anslagsvis 220 mill. kroner, ble forutsatt dekket innenfor rammen. Flertallet understreker at denne form for budsjettering ikke er tilfredsstillende. Budsjettet skal så langt mulig dekke forventede utgifter.

Komiteens medlemmer fra Kristelig Folkeparti og Senterpartiet viser til regjeringens forutsetninger i Langtidsmeldingen om at internasjonale fredsoperasjoner fra budsjettåret 1999 skulle finansieres utenfor forsvarsrammen. Disse medlemmer tar til orientering at regjeringen av økonomiske grunner har utsatt iversettelsen av dette til 2. halvår 1999.

Komiteen viser til at iht. avtalen mellom Regjeringen og stortingsflertallet vil Regjeringen komme tilbake til budsjetteringen av internasjonale operasjoner i revidert nasjonalbudsjett og i omgrupperingsproposisjonen for 1999 for å bringe dekningen av utgiftene i samsvar med intensjonene i Langtidsmeldingen.

Komiteen tar til etterretning at engasjementet i Sør-Libanon (UNIFIL) avvikles innen utgangen av 1998.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til at Arbeiderpartiet var uenig i beslutningen om en ensidig norsk avvikling av engasjementet i Sør-Libanon, og mener det i fremtiden er viktig at slike beslutninger er forankret i en felles FN-koordinert strategi.

Komiteen viser til St.prp. nr. 1. Tillegg nr. 1 (1998-99) hvor det foreslås at den norske deltakelsen i FNs preventive fredsoperasjon (UNPREDEP) i Den tidligere jugoslaviske republikken Makedonia (FYROM) utvides til 160 personell og at dette finansieres ved et tillegg til forsvarsrammen for 1999 på 60 mill. kroner, jf. St.prp. nr. 1. Tillegg nr. 1 (1998-99).

Komiteen har merket seg at det norske bidraget til NATO-styrken SFOR i Bosnia forutsettes videreført omtrent på dagens nivå.

Komiteen har merket seg opplegget for utdanning og trening forut for oppdrag og at dette nå er rettet mot NATO konseptet og de endringer dette medfører i forhold til tidligere hvor konseptet har vært rettet mot FN. For å redusere problemene med vanskelige ettervirkninger av deltagelse i internasjonale militære operasjoner understreker komiteen betydningen av en grundig vurdering av kandidatene til slik tjeneste samt god oppfølging av eventuelle fysiske og psykiske ettervirkninger.

Kap. 1795-4795 Kulturelle og allmennnyttige formål

Utgifter:

Blå bok 1998 kr 166 141 000

Forslag St.prp. nr. 1 (1998-99) kr 206 332 000

Inntekter:

Blå bok 1998	kr 5 480 000
Forslag St.prp. nr. 1 (1998-99)	kr 5 484 000

Komiteen er enig i økningen under kap. 1795 som i hovedsak gjelder 700-års jubileet til Akershus Festning. Komiteen ser dette som en positiv mulighet til å formidle kunnskap om Forsvarets historie i Norge, spesielt for barn og unge. Komiteen støtter også tilstrebelser med å få utstillingen om Kong Karl Johans liv og virke til Forsvarsmuseet i 1999.

Komiteen viser til omtale under kap. 1719 vedrørende bevilgninger til Bergenhus Festningsmuseum.

Tilskudd til kommuner

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet og Høyre, er enig i de forslag til tilskudd som departementet har foreslått.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet fremmer følgende forslag:

«Det opprettes ikke 7 nye stillinger ved Forsvarets musikk i 1997.»

«Prosjekttilskudd til Troms fylkeskommune over 3 år med oppstart i 1999 bifalles ikke.»

Overføringer til andre

Komiteen er enig i de overføringer som er foreslått.

*Kap. 4799 Militære båter***Inntekter:**

Blå bok 1998	kr 1 100 000
Forslag St.prp. nr. 1 (1998-99)	kr 1 109 000

Kap. 2463 Forsvarets bygningstjeneste

Komiteen vil understreke at det i plan- og gjennomføringsprosessen av prosjekter er viktig at definisjonsfasen og oppdragsbeskrivelsen blir nøye gjennomgått for å hindre unødvendige fordyringer av prosjekter.

VII. INFORMASJONSSAKER**1. Nye fregatter**

Departementet har på grunn av anskaffelsens viktighet og størrelse funnet det naturlig å informere om framdriften i prosjektet.

I juli 1998 ble antall aktuelle hovedleverandører redusert til tre, to utenlandske og en norsk. I løpet av 1999 skal det innhentes tilbud fra de tre kandidatene på utarbeiding av byggespesifikasjoner og selve byggingen av fartøyene. Etter planen skal prosjektet legges

fram for Stortinget i løpet av 1999. Planrammen for definisjonsfasen er utvidet med 50 mill. kroner til 450 mill. kroner. Departementet legger stor vekt på at kostnadsøkningen i denne fasen ikke skal føre til noen økning av den samlede planlagte rammen for prosjektet.

2. Effektstudier av Voksenopplæringen i Forsvaret

Effekten av Voksenopplæringen i Forsvaret ble gjennomført av Forskningsstiftelsen FAFO. Evalueringen viste at orienteringen om Voksenopplæringens kursvirksomhet når fram. Nesten syv av ti soldater benytter seg av kurstilbudet, og soldatene oppfatter dette som viktig for trivsel og meningsfull militærtjeneste.

FAFO anbefaler flere effektiviseringstiltak. Både rapporten og anbefalingene er et sentralt tema på Voksenopplæringens fagkonferanse i 1998. I 1999 vil Forsvarsdepartementet følge opp dette arbeidet.

3. Endret system for evaluering av repetisjons- og heimevernstjeneste

Stortinget er tidligere orientert om det pågående arbeidet med å utvikle nye resultatindikatorer for repetisjonstjenesten. I dag brukes bare antall tjenestegjørende dager, men dette indikerer kun tjenestens omfang og ikke kvaliteten og de samlede resultat av virksomheten.

Utvikling av et nytt system for evaluering av repetisjonstjenesten er komplisert og omfattende. En foreløpig modell ble prøvet ut vinteren 1998, men ytterligere bearbeiding og utprøving er nødvendig. På bakgrunn av innføringen av ny hærstruktur og mangler i dagens utdanningssystem er Hæren i ferd med å utvikle et helhetlig utdanningssystem.

Vinteren 1999 vil man evaluere kvalitetsmessige sider av avdelinger og funksjoner i Brigade 12. Samtidig starter arbeidet med å utvikle mål og krav for øvrige deler av Hæren. Målsettingen er at alle avdelinger som repetisjonstrenes skal bli evaluert etter et system som kombinerer oppfyllelsen av målbare skjønnsmessige krav.

4. Evaluering av Den indre kystvakt

Ved behandling av Innst. S. nr. 220 (1994-95), jf. St.prp. nr. 51 (1994-95) sluttet Stortinget seg til forslaget om å opprette Indre kystvakt (IKV). Den nye kystvaktloven som trer i kraft i 1999 vil bidra til å legge forholdene bedre til rette for at kystvakten skal kunne ivareta pålagte oppgaver. Etableringen av IKV skal gi kystvakten økt kapasitet til å kunne ivareta myndighetssutøvelse, overvåkning, kontroll og aksjoner i mindre farvann. Evalueringen av IKV er basert på erfaring gjort av Forsvaret, Justisdepartementet, Miljødepartementet, Utenriksdepartementet, Arbeids og administrasjonsdepartementet, Finansdepartementet og Fiskeridepartementet.

Forutsetningen ved opprettelsen av IKV var at den skulle utføre sine oppgaver på vegne av faglig ansvarlige myndigheter ved helårlig tilstedeværelse og kontinuerlig patruljering langs kysten. Evalueringen viser

at IKV i stor grad har løst sine pålagte oppdrag uten at dette har redusert dens mobilitet og tilstedeværelse.

Flere etater var i utgangspunktet noe avventende med å gi oppdrag til IKV, noe som kan tolkes som frykt for reduksjon i etatens egen utøvende virksomhet. Denne situasjonen synes imidlertid tilbakelagt, og samarbeidet med etatene fungerer i dag bra. IKV oppfattes som et viktig supplement til etatens egen virksomhet. Spesielt innenfor tollvesenets virksomhet har samarbeidet kommet langt.

Antallet årsverk og andel av militært personell ligger på et høyere nivå enn det som var forutsatt. Dette skyldes bl.a. at tre av fartøyene er tidligere militære fartøyer uten sivil stambesetning som forutsatt og at noen av fartøyene seiler med doble besetninger for å oppnå kontinuerlig patruljering. Det er ikke registrert at etableringen av IKV har medført utfasing av andre fartøyer innen kystforvaltningen. Det er imidlertid åpenbart at etableringen har bidratt til å dempe behovet for bygging av nye fartøyer.

En stor utfordring er knyttet til prising av IKV-tjenester. Forutsetningen for etableringen av IKV var at det skulle etableres et brukerbasert kostnadsfordelingssystem. Forsvaret fikk imidlertid et tillegg til rammen som er blitt videreført. I 1999 vil Forsvarsdepartementet arbeide videre med opprettelsen av et kostnadsfordelingssystem, og ordningen vil bli vurdert grundig når departementet har et bedre erfaringsgrunnlag å bygge på.

En grundigere evaluering av IKV må foretas når kystvaktloven og dens forskrifter har trådt i kraft og fått virke en tid.

5. Rammeavtale med Luftfartsverket

Gjeldende avtale mellom Luftforsvaret og Luftfartsdirektoratet om fordeling av tjenester og utgifter på statens flyplasser skriver seg fra 1955-57. Utviklingen har ført til at avtalene ikke lenger er dekkende for nåværende forhold. Arbeidet med en ny rammeavtale mellom Forsvarsdepartementet og Samferdselsdepartementet har blitt tatt opp igjen. Partene har nå oppnådd enighet om hovedprinsippene i en ny rammeavtale som kan ventes inngått tidlig i 1999.

I samsvar med Stortingets forutsetninger er det lagt vekt på at kostnadene forbundet med de tjenester som omfattes av avtalen skal synliggjøres, og at prising av tjenester skal begrenses til en fordeling av faktiske kostnader til drift av fellesområder og -tjenester. Hva dette vil bety for omfanget av den enkelte parts kostnader kan ikke anslås med særlig nøyaktighet før de lokale avtaler er framforhandlet.

6. År 2000-IT

Forsvaret er samlet sett en av landets største brukere av informasjonsteknologi og -systemer. Dette medfører et stort antall sambands- og informasjonssystemer og andre systemer med innebygde

elektronikk som kan få problemer med overgangen til år 2000 i Forsvaret.

Grunnlaget for Forsvarets arbeid er nedfelt i Regjeringens handlingsplan for år 2000-problemet. I tillegg gjør kompleksiteten i Forsvarets systemer at det er påkrevet med en rekke forsvarsspesifikke tiltak for å håndtere problemstillinger knyttet til bl.a. kommando- og kontrollsystemer, integrerte våpensystemer og internasjonal virksomhet (NATO/FN).

Fokus for arbeidet i forsvarssektoren er i første rekke rettet mot egne systemer, men også mot systemene til andre samfunnskritiske sektorer og Forsvarets leverandører og samarbeidspartnere. Det er på denne bakgrunn etablert totalprosjekter i alle våpengrener og for felles kommandoledd i Forsvaret. Forsvarsdepartementet vil følge opp prosjektene, dels med bakgrunn i Regjeringens totale oppfølging av problematikken og dels for å sikre at Forsvaret kan opprettholde den nødvendige beredskapen ved overgangen til år 2000.

7. Økonomiprojektet og lønnsprosjektet i Forsvaret

Økonomireglementets siktemål er mer effektiv styring, bedre utnyttelse av statlige midler og en bedre mål- og resultatoppnåelse. Styringskonseptet for Forsvaret har samme grunnlag og siktemål. Dette stiller krav til styringen og økonomiforvaltningen i Forsvaret. Økonomiprojektet og Lønnsprosjektet er to høyt prioriterte prosjekter for å tilfredsstille kravene i nytt økonomireglement for staten og realisere styringskonseptet.

Økonomiprojektet og Lønnsprosjektets systemer skal innføres i Forsvarets militære organisasjon og Forsvarets tele- og datatjeneste. Systemene skal være innført og tatt i bruk innen utgangen av 2002 på en slik måte at de tilfredsstiller Økonomireglementets krav. Prosjektene kostnadsrammer vil bli lagt fram for godkjenning av Forsvarsdepartementet i henhold til Forsvarets prosjektstyringsmodell.

Komiteens merknader

Komiteen har merket seg beskrivelsen av den organisatoriske og økonomiske utviklingen for den indre kystvakt (IKV).

Komiteen har merket seg departementets problematisering rundt prising av IKV-tjenester. Komiteen viser også til at en forutsetning for etablering av IKV var at det skulle etableres et brukerbasert kostnadsfordelingssystem.

Komiteen legger til grunn at departementet i løpet av 1999 vil starte opp arbeidet med et forslag til kostnadsfordelingssystem i tråd med forutsetningene ved etablering av IKV.

Komiteen viser til at arbeidet med en rammeavtale om fordeling av kostnader vedrørende tjenester på flyplasser har pågått i mange år. Komiteen har merket seg at en rammeavtale for en klar og effektiv ansvars- og kostnadsfordeling mellom Forsvarets overkommando og Luftfartsverket ventes inngått tidlig i 1999.

Komiteen legger til grunn at økonomiske konsekvenser av en slik rammeavtale senest refereres for Stortinget i budsjettforslaget for 2000.

Forslag 2

Kvotering på etnisk grunnlag gjennomføres ikke.

Forslag fra Fremskrittspartiet:

Forslag 3

Det opprettes ikke 7 nye stillinger ved Forsvarets musikk i 1997.

Forslag 4

Prosjekttilskudd til Troms fylkeskommune over 3 år med oppstart i 1999 bifalles ikke.

VIII. FORSLAG FRA MINDRETALL

Forslag fra Fremskrittspartiet og Høyre:

Forslag 1

Bruk av midler over Forsvarsdepartementets budsjetter til omskolering av overtallige russiske offiserer bifalles ikke.

IX. KOMITEENS TILRÅDING

Komiteen viser til det som er sagt foran og rår Stortinget til å gjøre følgende

vedtak:

På statsbudsjettet for 1999 bevilges under:

Rammeområde 8

I.

Utgifter

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
42		Forsvarets ombudsmannsnemnd		
	1	Driftsutgifter	2 680 000	
481		Direktoratet for sivilt beredskap (jf. kap. 3481)		
	1	Driftsutgifter	247 341 000	
45		Større utstysanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	24 393 000	
70		Overføring til private	300 000	
993		Skipsfartsberedskap		
	1	Driftsutgifter	600 000	
70		Tilskudd til Skipsfartens beredskapssekretariat	2 800 000	
1700		Forsvarsdepartementet		
	1	Driftsutgifter	123 688 000	
	73	Forskning og utvikling, <i>kan overføres</i> ..	7 000 000	
1710		Fellesinstitusjoner og statsforetak under Forsvarsdepartementet (jf. kap. 4710)		
	1	Driftsutgifter	322 584 000	
	51	Tilskudd til Forsvarets forskningsinstitutt	168 523 000	
	52	Tilskudd til Forsvarets bygningstjeneste	50 057 000	
	70	Renter låneordning, <i>kan overføres</i>	4 500 000	
	76	Tilskudd til personalforpliktelser, <i>kan overføres</i>	37 000 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
	77	Tilskudd til omstilling og overdratte forpliktelser	13 000 000	
1719		Fellesutgifter under Forsvarsdepartementet (jf. kap. 4719)		
	1	Driftsutgifter	18 757 000	
43		Til disposisjon for Forsvarsdepartementet	18 000 000	
71		Overføringer til andre	46 086 000	
75		Norges tilskudd til NATOs driftsbudsjett, kan overføres	82 000 000	
1720		Felles ledelse og kommandoapparat (jf. kap. 4720)		
	1	Driftsutgifter	1 145 291 000	
1725		Fellesinstitusjoner og -utgifter under Forsvarets overkommando (jf. kap. 4725)		
	1	Driftsutgifter	1 009 645 000	
50		Overføring til Statens Pensjonskasse, kan overføres	108 000 000	
72		Avgangsstimulerende tiltak, kan overføres	15 000 000	
1731		Hæren (jf. kap. 4731)		
	1	Driftsutgifter	4 734 467 000	
72		Avgangsstimulerende tiltak, kan overføres	2 000 000	
1732		Sjøforsvaret (jf. kap. 4732)		
	1	Driftsutgifter	2 786 390 000	
1733		Luftforsvaret (jf. kap. 4733)		
	1	Driftsutgifter	3 611 195 000	
1734		Heimevernet (jf. kap. 4734)		
	1	Driftsutgifter	709 742 000	
1735		Forsvarets etterretningstjeneste		
	21	Spesielle driftsutgifter	549 749 000	
1760		Nyanskaffelser av materiell og nybygg og nyanlegg (jf. kap. 4760)		
	1	Driftsutgifter, kan nyttes under kap. 1760 postene 45 og 47	326 904 000	
44		Fellesfinansierte bygge- og anleggsarbeider, nasjonalfinansiert andel, kan overføres, kan nyttes under kap. 1760 post 47	108 833 000	
45		Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, kan overføres, kan nyttes under kap. 1790 post 45	5 725 073 000	
47		Nybygg og nyanlegg, kan overføres, kan nyttes under kap. 1760 postene 1 og 44	926 910 000	
48		Fellesfinansierte bygge- og anleggsarbeider, fellesfinansiert andel, kan overføres	355 995 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
	75	Fellesfinansierte bygge- og anleggsarbeider, Norges tilskudd til NATOs investeringsprogram for sikkerhet, <i>kan overføres, kan nyttes under kap. 1760 post 44</i>	<u>183 083 000</u>	
1790		Kystvakten (jf. kap. 4790)		
	1	Driftsutgifter	<u>570 137 000</u>	
1791		Redningshelikoptertjenesten (jf. kap. 4791)		
	1	Driftsutgifter	<u>189 303 000</u>	
1792		Norske styrker i utlandet (jf. kap. 4792)		
	1	Driftsutgifter	<u>281 000 000</u>	
1795		Kulturelle og allmennyttige formål (jf. kap. 4795)		
	1	Driftsutgifter	<u>146 707 000</u>	
	47	Nybygg og nyanlegg, <i>kan overføres, kan nyttes under kap. 1760 post 47</i>	<u>35 335 000</u>	
	60	Tilskudd til kommuner	<u>23 150 000</u>	
	72	Overføringer til andre	<u>3 140 000</u>	
2463		Forsvarets bygningstjeneste		
	24	Driftsresultat:		
		1 Driftsinntekter	<u>-211 082 000</u>	
		2 Driftsutgifter	<u>211 082 000</u>	0
		Totale utgifter		<u>24 716 358 000</u>

Inntekter

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
3481		Direktoratet for sivilt beredskap (jf. kap. 481)		
	3	Diverse inntekter	<u>5 043 000</u>	
4710		Fellesinstitusjoner og statsforetak under Forsvarsdepartementet (jf. kap. 1710)		
	1	Driftsinntekter	<u>24 500 000</u>	
	11	Salgsinntekter	<u>12 915 000</u>	
	70	Renter låneordning	<u>3 023 000</u>	
4720		Felles ledelse og kommandoapparat (jf. kap. 1720)		
	1	Driftsinntekter	<u>7 500 000</u>	
	11	Salgsinntekter	<u>14 277 000</u>	
4725		Fellesinstitusjoner og inntekter under Forsvarets overkommando (jf. kap. 1725)		
	1	Driftsinntekter	<u>1 820 000</u>	
	11	Salgsinntekter	<u>29 985 000</u>	
	15	Refusjon arbeidsmarkedstiltak	<u>31 746 000</u>	
4731		Hæren (jf. kap. 1731)		
	1	Driftsinntekter	<u>9 445 000</u>	
	11	Salgsinntekter	<u>41 896 000</u>	
	15	Refusjon arbeidsmarkedstiltak	<u>13 370 000</u>	
	17	Refusjon lærlinger	<u>2 306 000</u>	
	60	Refusjon fra fylkene	<u>806 000</u>	
4732		Sjøforsvaret (jf. kap. 1732)		
	1	Driftsinntekter	<u>14 100 000</u>	
	11	Salgsinntekter	<u>32 506 000</u>	
4733		Luftforsvaret (jf. kap. 1733)		
	1	Driftsinntekter	<u>23 276 000</u>	
	11	Salgsinntekter	<u>69 670 000</u>	
4734		Heimevernet (jf. kap. 1734)		
	1	Driftsinntekter	<u>1 100 000</u>	
	11	Salgsinntekter	<u>1 240 000</u>	
4760		Nyanskaffelser av materiell, nybygg og nyanlegg (jf. kap. 1760)		
	47	Salg av eiendom	<u>48 374 000</u>	
	48	Fellesfinansierte bygge- og anleggsinntekter	<u>352 723 000</u>	
	49	Salg av boliger	<u>45 350 000</u>	
4790		Kystvakten (jf. kap. 1790)		
	1	Driftsinntekter	<u>347 000</u>	
	11	Salgsinntekter	<u>73 000</u>	
4791		Redningshelikoptertjenesten (jf. kap. 1791)		
	11	Salgsinntekter	<u>23 626 000</u>	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
4792		Norske styrker i utlandet (jf. kap. 1792)		
	1	Driftsinntekter	170 000	
	11	Salgsinntekter	3 500 000	
4795		Kulturelle og allmenntilgynnslege formål (jf. kap. 1795)		
	1	Driftsinntekter	5 000 000	
	11	Salgsinntekter	484 000	
4799		Militære bøter		
	80	Bøter	1 109 000	
		Totale inntekter		821 280 000

II.

Merinntektsfullmakt

Stortinget samtykker i at Justisdepartementet i 1999 kan:

1. overskride bevilgningen under kap. 481 post 01, mot tilsvarende merinntekt under kap. 3481 post 03.
2. overskride bevilgningen under kap. 481 post 01, med inntil 75 pst. av inntektene under kap. 3481 post 40.

III.

Nettobudsjettering

Stortinget samtykker i at Justisdepartementet i 1999 kan trekke salgsomkostninger ved salg av faste eiendommer fra salgsinntekter før det overskytende inntektsføres under kap. 3481 post 40.

IV.

Merinntektsfullmakt

Stortinget samtykker i at Forsvarsdepartementet for 1999 gis en generell merinntektsfullmakt som gjelder alle inntekter under Forsvarsdepartementet, unntatt militære bøter og refusjoner ifm. internasjonale fredsoperasjoner under kap. 4792. Inntekter ved salg av eiendom, bygg og anlegg og større materiell kan nyttes med inntil 75 pst. under kap. 1760 og 1795 postene 45 og 47.

V.

Nettobudsjettering av salgsomkostninger

Stortinget samtykker i at Forsvarsdepartementet for 1999 kan trekke salgsomkostninger ved salg av fast eiendom fra salgsinntekter før det overskytende inntektsføres kap. 4760.

VI.

Organisasjon og verneplikt

Stortinget samtykker i at:

1. Forsvarsdepartementet for 1999 kan utvikle redningshelikoptertjenestens detasjement fra 330-skvadron på Vigra.
2. Forsvarsdepartementet for 1999 kan fastsette Forsvarets organisasjon slik det går fram av redegjørelsen under hovedpunktene og under de enkelte kapitler.
3. Lengden på førstegangstjenesten (i de forskjellige forsvarsgrener) for 1999 fastsettes slik det framgår

av tabellen på side 31 i proposisjonen.

4. Lengden på tjenesten i Heimevernet og repetisjonstjenesten for 1999 fastsettes slik det framgår av tabellen på side 32 i proposisjonen.
5. Forsvarsdepartementet for 1999 kan fastsette øvrige bestemmelser slik det framgår av proposisjonen, dog slik at fullmakten til å redusere tjenestetiden for mannskaper med 12 mnd. førstegangstjeneste (jf. nr. 3) begrenses til 4 uker.
6. Forsvarsdepartementet for 1999 kan verve det nødvendige antall mannskaper til den del av vår FN-beredskapsstyrke som ikke er satt inn i pågående fredsoperasjoner.

VII.

Investeringsfullmakter

Stortinget samtykker i at Forsvarsdepartementet for 1999 kan:

1. nytte bevilgningene på kap. 1760 post 45 fritt mellom prosjekter/anskaffelser og systemer som presentert i St.prp. nr. 1 (1998-99).
2. gjennomføre konsept- og definisjonsfasen av materiellprosjekter/-anskaffelser av Kategori 1-prosjekter, og starte opp og gjennomføre materiellprosjekter/-anskaffelser av lavere kategori.
3. nytte bevilgningene på henholdsvis kap. 1760 postene 44, 47 og 48, og kap. 1795 post 47 fritt mellom prosjekter/anskaffelser som presentert i St.prp. nr. 1 (1998-99). Departementet kan også starte opp og gjennomføre byggeprosjekter med en nasjonal andel under 25 mill. kroner.
4. starte opp prosjektering av byggeprosjekter med en samlet utgift tilsvarende inntil 5 pst. av den totale bevilgning på de respektive poster.

VIII.

Fullmakter vedrørende fast eiendom

1. Stortinget samtykker i at Kongen for 1999 kan overdra eiendommer, bygg og anlegg som Forsvaret ikke lenger har behov for til kommuner eller til overtallig personell i Forsvaret i forbindelse med utnyttelse av etableringer til næringsutvikling. Overdragelsen kan skje vederlagsfritt, eller med redusert vederlag der dette anses hensiktsmessig.

Stortinget samtykker i at Forsvarsdepartementet for 1999 kan:

2. avhende fast eiendom uansett verdi til markedspris.
3. avhende fast eiendom til en verdi av inntil kr 100 000 vederlagsfritt eller til underpris når særlige grunner foreligger.
4. gi forskudd til befal og sivile som må flytte grunnet organisasjonsendringer ved nyetablering av egen bolig, jf. Innst. S. nr. 182 (1990-91). Forskudd belastes kap. 1710 post 90 og tilbakeføres kap. 4710 post 90.
5. nytte renteinntekter fra Forsvarets låneordning og tilbakebetaling av forskudd til boligformål på kap. 4710 postene 70 og 90, under kap. 1760 post 47.

IX.

Fullmakt til sletting av tilgodehavende

Stortinget samtykker i at Forsvarsdepartementet kan ettergi tilgodehavende fra stiftelsen Spydeberg speiderhus på kr 135 985 som beskrevet under kap. 1795.

X.

Befalets låneordning

Stortinget samtykker i at det øvre beløpet for lån til anskaffelse av egen bolig og refinansiering av boliglån som Forsvarsdepartementet kan innvilge i Befalets låneordning blir oppjustert fra kr 300 000 til kr 450 000, som nærmere beskrevet under kap. 1710.

XI.

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Forsvarsdepartementet for 1999 kan gi tilsagn om økonomisk støtte utover gitt bevilgning for inntil 5 mill. kroner under kap. 1700 Forsvarsdepartementet post 73 Forskning og utvikling.

XII.

Bestillingsfullmakter

Stortinget samtykker i at:

1.

Forsvarsdepartementet for 1999 kan foreta bestillinger utover gitt bevilgning for inntil følgende beløp:

Kap.	Post	Formål	Beløp (mill. kroner)
1710		Fellesinstitusjoner og statsforetak under Forsvarsdepartementet	
	01	Driftsutgifter	30
1731		Hæren	
	01	Driftsutgifter	450
1732		Sjøforsvaret	
	01	Driftsutgifter	350
1733		Luftforsvaret	
	01	Driftsutgifter	1 000
1734		Heimevernet	
	01	Driftsutgifter	50
1760		Nyanskaffelser av materiell og nybygg og nyanlegg	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	13 150
1790		Kystvakten	
	01	Driftsutgifter	80
1791		Redningshelikoptertjenesten	
	01	Driftsutgifter	50

2.

Forsvarsdepartementet for 1999 kan gi Forsvarets forskningsinstitutt fullmakt til å ha økonomiske forpliktelser på inntil 50 000 000 kroner utover det som dekkes av egne avsetninger.

Oslo, i forsvarskomiteen, den 1. desember 1998.

Hans J. Røsjorde,

leder og ordfører for kap. 1735.

Dagrun Eriksen,

ordf. for kap. 1795, 4795 og 2463.

Ingvald Godal,

ordf. for kap. 1731, 4731, 1792 og 4792.

Gunnar Halvorsen,

ordf. for kap. 1734, 4734, 1760 og 4760.

Einar Holstad,

ordf. for kap. 42, 1700 og 4799.

Anne Helen Rui,

ordf. for kap. 1732, 4732, 1790 og 4790.

Tron Erik Hovind,

ordf. for kap. 993, 481 og 3481.

Per Ove Width,

ordf. for kap. 1720, 4720, 1725, 4725,
1733 og 4733.

Rikke Lind,

ordf. for kap. 1710, 4710, 1791 og 4791.

Bjørn Tore Godal,

sekretær og ordf. for kap. 1719.